

La Femosa

Revista d'opinió
i informació local.
ARTESA DE LLEIDA,
juliol-agost de 2010
Número 247

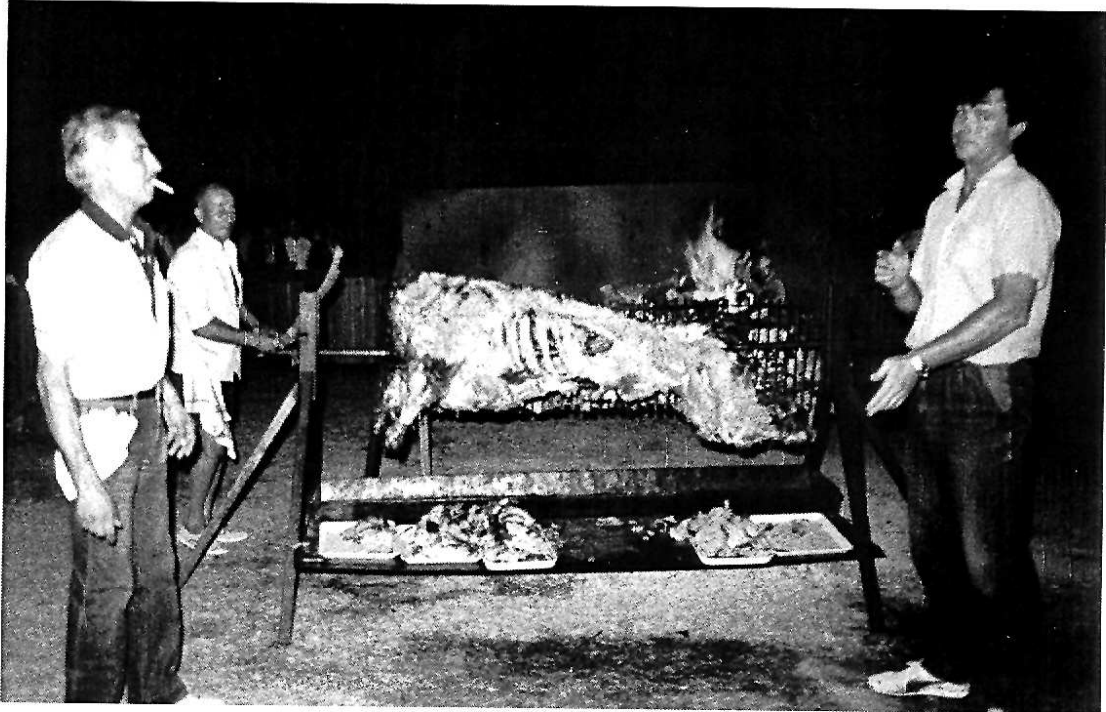

FESTA MAJOR 2010

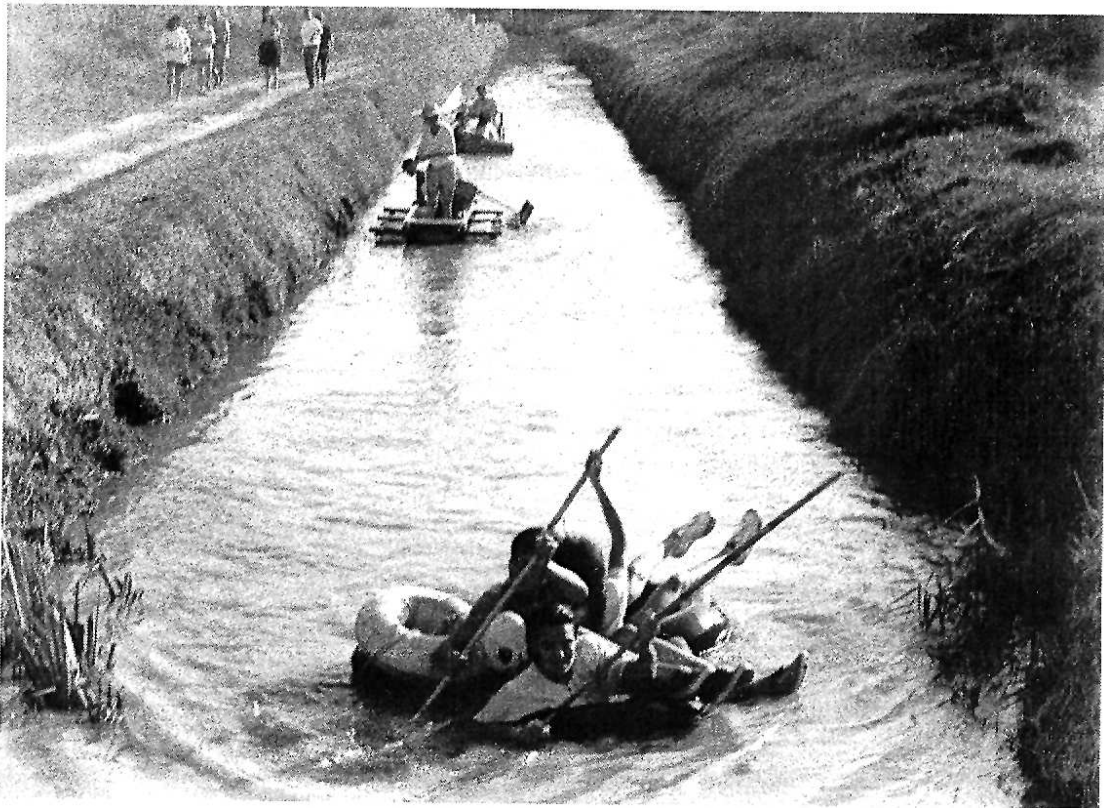

JUATGES D'ANJR

Actes de les Festes Majors del segle XX (Fotos: Arxiu de la Femosa)

Cuita del bedell (anys vuitanta)

Transcanal (principis dels anys noranta)

Índex

Col·laboradors

Alternativa Ecologista d'Artesa
AMPA de l'Escola *Els Til·lers*
Cèlia Argilès i Andrés
Andreu Bergé i Fontane
Josep Mª Carrera i Fornalés
Adolf Costafreda i Castillo
Laura Farran i Botargues
M. Carme Farré i Vilalta
Felip Gallart i Fernández
Francesc Gallart i Fernández
Josep Gallart i Fernández
Lluís Gil i Fontanet
M. A. Navarro i Solé
Jordi Niubó i Nosas
Joan Ramon París i Oró
Pol Puertas i Gallart
Ramon Serra i Batlle
Maria Serra i Domènech
Eulàlia Solà i Miró
Josep Ramon Solé i Gallart
Miquel Torres i Benet

Fotògraf

Ramon Serrara i Batlle

Els articles que apareixen a les planes de La Femosa reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

2a. època.
Dipòsit Legal:
L-264-1981.

Aquesta publicació i
rep el suport de:

Ajuntament
d'Artesa de Lleida

Imatges d'ahir

La Redacció 2

El Reportatge

Ramon Serra 4

Pòrtic 5

Actualitat artesenca

Cèlia Argilès 6

Imatges de l'actualitat artesenca

Ramon Serra 7

Entreteniments

Andreu Bergé i La Redacció 11

Festa Major 2010

Cèlia Argilès 12

Imatges de la Festa Major 2010

Ramon Serra i Josep Gallart 13

Artesa a la Kid's Cup

C.C. Terres de Lleida 19

Cuina Vegetariana

Adolf Costafreda 20

Trobada de Bestiari Festiu

Josep Mª Carrera 21

L'AMPA *Els Til·lers* informa

l'AMPA 25

La veritat Crema

Dolors Espinet 27

L'esclavatge secular de la Catalunya sotmesa

Eulàlia Solà 28

Presentació del Front Comú..

Miquel Torres 30

Phil

Pol Puertas 32

Neus Falcó, in memoriam

La Redacció 33

Ens ha deixat la Neus 34

A la Neus del Sunta

Glòria-Neus-Pepita 35

La persistència de les roses tardanes

Felip Gallart 36

La Neus Falcó

Adolf Costafreda 37

A reveure

Eulàlia Solà 38

El significat de la mort (tercera part)

Joan Ramon París 40

A reveure Neus

Maria Serra 42

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Ccomunicació

EL REPORTATGE

Ramon Serra

FINSTAL·LACIÓ DE NOUS CARTELLS INFORMATIUS

PÒRTIC

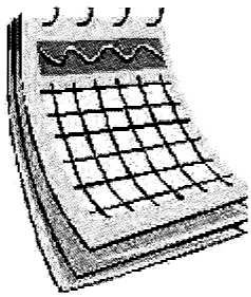
Catalunya va respondre amb contundència. Segons Òmnium Cultural un milió i mig de persones inundaren els carrers del centre de Barcelona en una manifestació històrica en resposta de la sentència contra l'Estatut de Catalunya que el Tribunal Constitucional havia difós el dia abans de la manifestació, tres dies abans del previst.

La manifestació estava convocada per Òmnium Cultural i va arrencar amb moltes dificultats degut a la gran gernació que hi havia al Passeig de Gràcia, que va col·lapsar els accessos. Les autoritats que havien d'encapçalar-la gairebé no es podien moure. José Montilla, president de la Generalitat; el president del Parlament, Ernest Benach; els ex presidents de Catalunya, Jordi Pujol i Pascual Maragall i els expresidents del Parlament, Joan Rigol i Heribert Barrera. Darrera de les autoritats amb una pancarta amb el lema "Som una nació. Nosaltres decidim" anaven els líders polítics Artur Mas (CiU), Manuela de Madre (PSC), Joan Puigcercós (ERC) i Joan Herrera (ICV), amb altres consellers del govern i diferents alcaldes. També hi havia els secretaris generals dels sindicats CC.OO i UGT de Catalunya; el president de l'Associació Catalana de Municipis, el president de la patronal PIMEC i altres. Més de 1.500 entitats es van afegir a la mobilització.

La manifestació finalitzà a la plaça de Tetuan, on els actors Txé Arana i Lluís Soler van llegir un missatge en nom del comitè organitzador de la manifestació on s'expressava el rebuig de la sentència del Tribunal constitucional sobre l'Estatut. Després es va cantar l'himne dels Segadors.

L'encaix amb Espanya ha estat trencat, si és que mai havia existit. La manifestació del dia 10 de juliol és el reflex fidel de la voluntat del nostre poble de poder decidir el seu futur i aspirar, si vol, a la plena sobirania. La manifestació del 10 de juliol és una resposta històrica que hauria de marcar un abans i un després en la nostra història. Ara només cal que la classe política trobi la forma de canalitzar aquesta voluntat de plena sobirania. A tocar tenim unes eleccions i un poble que s'ha manifestat clarament.

ACTUALITAT *ARTESENCA*

Cèlia Argilés

MANIFESTACIÓ: SOM UNA NACIÓ, NOSALTRES DECIDIM

EL dia 10 de juliol va tenir lloc a Barcelona, una manifestació multitudinària en que els catalans i catalanes van reivindicar el dret a decidir que l'Estat Espanyol ens nega. La manifestació va estar convocada per Òmnium Cultural. L'Ajuntament d'Artesa va posar al servei dels artesencs i artesenques que hi van voler participar un autocar gratuït per tal de facilitar-los l'assistència.

TEATRE A CÀRREC DE LA GENT JOVE

El dia 11 de juliol un grup de nois i noies de l'Associació de Joves d'Artesa de Lleida, va posar en escena l'obra de teatre **CRIATURES** a la Sala de la Llar del poble. La representació va aconseguir, com no podia ser menys, omplir la sala i feia goig veure tanta gent jove damunt l'escenari. El públic va valorar l'esforç i treball que hi van dedicar amb una gran ovació al finalitzar l'obra. Des d'aquestes pàgines felicitem els participants per la iniciativa i els encoratgem a continuar amb noves representacions teatrals.

FESTA DE SANT JAUME

El dia 24 de juliol, va tenir lloc la revetlla de Sant Jaume a la Plaça Major, que enguany va estar organitzada per l'AMPA de la Llar d'Infants **RIALLES**, amb la col·laboració de l'Ajuntament.

La festa va començar a les 10 del vespre, a l'inici del carrer de Sant Ramon, amb l'encesa dels fanalets, i l'actuació del Griu i dels

acompanyants. Acte seguit es va fer la processó dels fanalets fins a la Plaça Major. El Griu i Acompanyants, van oferir una mica d'espectacle al vell mig de la plaça, i acte seguit va tenir lloc un sopar de germanor.

Després de l'entrepà va tenir lloc un sarau de **BALL** amb el conjunt **ACUARIO**

EXPOSICIÓ DE PINTURA

Durant el cap de setmana 24 i 25 de juliol, a la planta baixa de la casa parroquial, es va instal·lar una exposició de pintura, a càrrec del grup de pintura d'Artesa que al llarg de tot l'any es troba els divendres de 6 a 8 per tal de donar vida als pinzells i colors. Les classes es fan a la Casa de la Vila. Des de fa tres anys la professora és la Carme Serradell de Tèrmens.

INSTAL·LACIÓ DE CARTELLS INFORMATIUS

Aquest mes de juliol l'Ajuntament ha instal·lat tot un seguit de cartells informatius dels llocs de major interès del municipi per tal de facilitar a tothom que ens visita on i com trobar aquests indrets de manera més ràpida.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE : LA VERITAT CREMA

El dia 2 d'agost va tenir lloc a la Sala de la llar del poble, la presentació del llibre **LA VERITAT CREMA** de Dolors Espinet. La Dolors és una veïna d'Artesa, que va patir la pèrdua del seu germà Ramon (bomber de professió) al foc que el juliol del 2009 es va declarar a Horta de Sant Joan.

L'acte va comptar amb la presència de l'Alcalde del nostre poble, Ricard Pons, del jutge d'Alpicat Antoni Gilart i Narcís, i de Lluís Pagès i Marigot, director de Pagès editors.

PROGRAMACIÓ DEL CINEMA AL RECINTE DE LES PISCINES MUNICIPALS

11 de juliol .- Pel·lícula: NOCHE LOCA

18 de juliol .- Pel·lícula UN CIUDADA-

NO EJEMPLAR

25 de juliol Pel·lícula: SEXO EN NUEVA YORK 2

1 d' agost .- Pel·lícula: QUE SE MUE-RAN LOS FEOS

8 d' agost.- Pel·lícula: UN SUEÑO POSSIBLE

15 d' agost.- Pel·lícula: LA BODA DE MI FAMILIA

22 d' agost 2.- Pel·lícula: JACUZZI AL PASADO

29 d' agost .-Pel·lícula: NOCHE I DIA

IMATGES DE L'ACTUALITAT

ARTESENCA

Ramon Serra

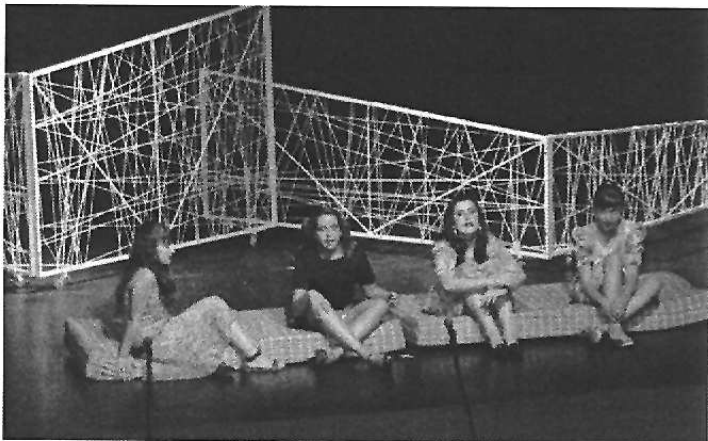
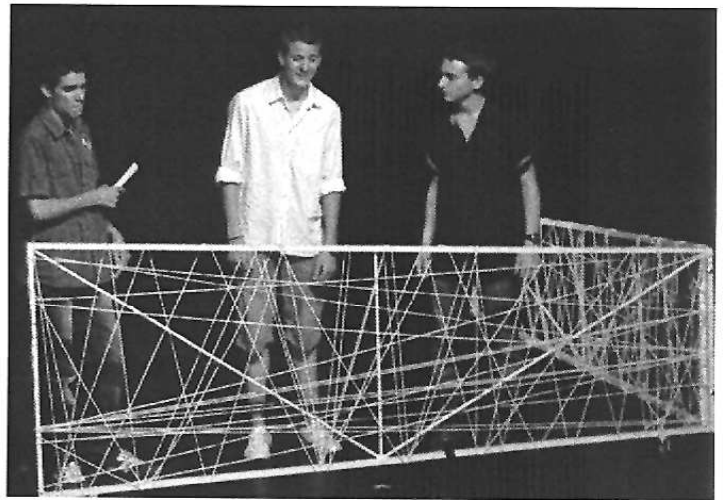

Alguns dels artesencs i artesenques que van participar a la manifestació de Barcelona (fotos: Tresa Eulàlia Berengué, Josep Rebull i Maria Piñol)

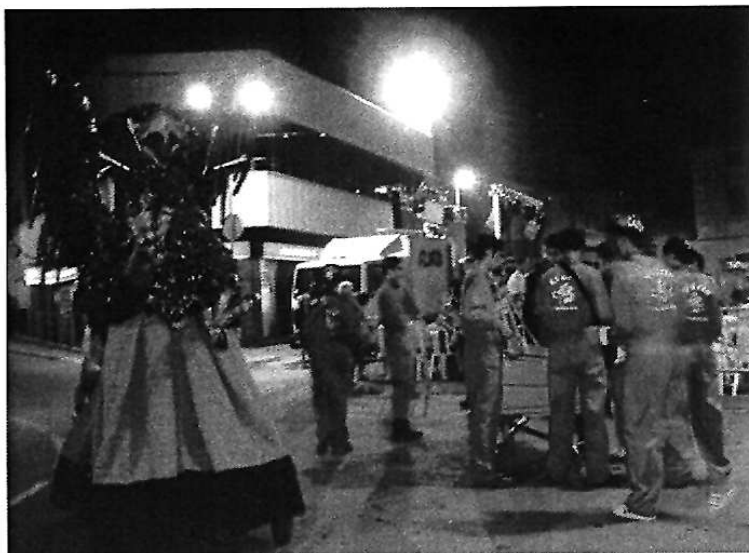
Representació de l'obra "Criatures" pel grup escènic de l'Associació de Joves d'Artesa de Lleida.

Actuació del Griu i dels acompanyants a la Festa de Sant Jaume.

Processó de Fanalets de Sant Jaume.

Imatges de la Festa de Sant Jaume.

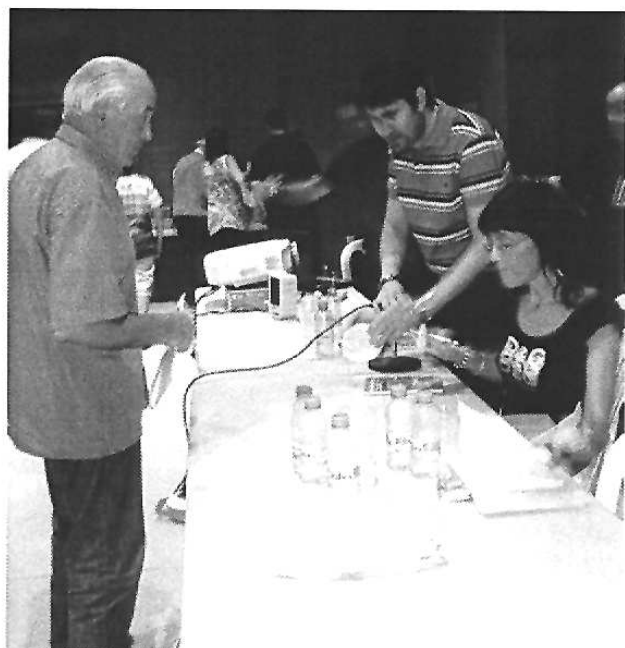

Exposició de pintura del grup d'artistes locals.

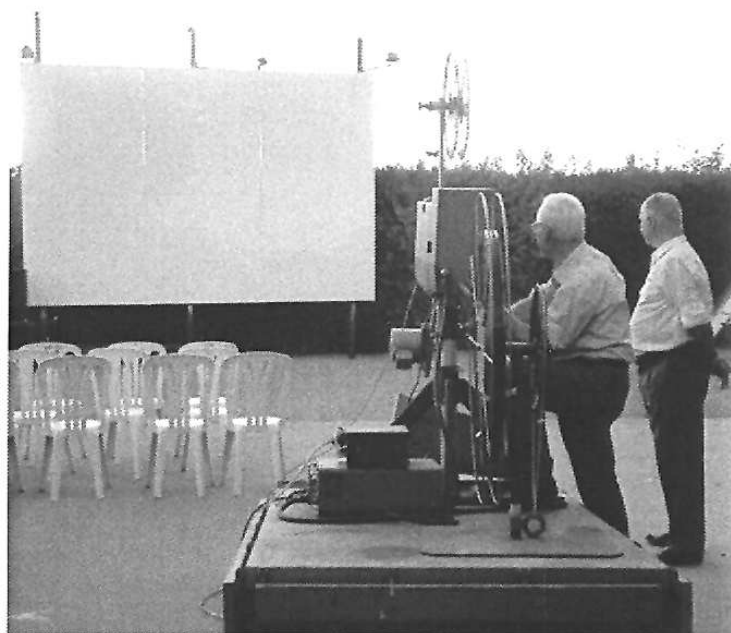
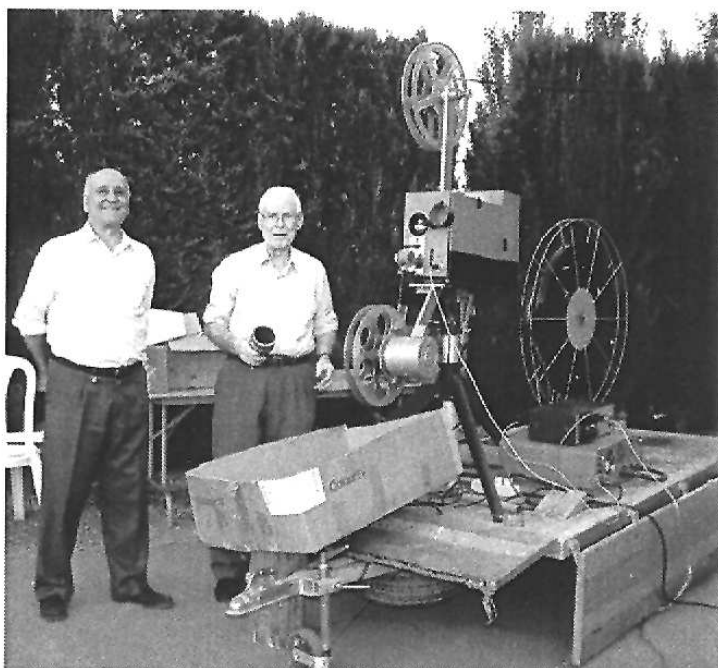

Presentació del llibre "La veritat crema".

Nous cartells informatius.

El Josep Carrera i el Jaume Drudis fan possibles les projeccions de "cinema a la fresca".

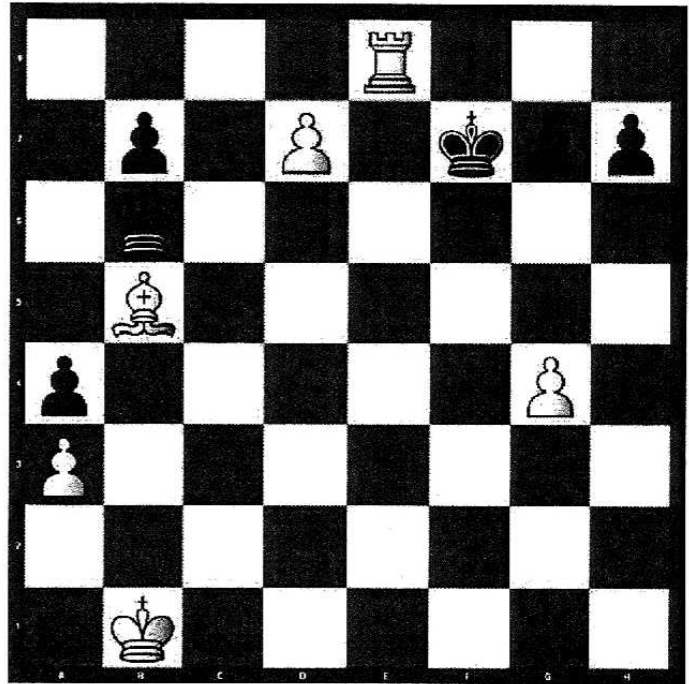
Entretenciments

Solucions a la pàgina 43

PROBLEMA D'ESCACS

Per: Andreu Bergé

Les blanques estan poc desenvolupades, ja que la majoria de les seves peces encara son a la casella de sortida. Tot i això poden guanyar la partida ràpidament. Juguen les blanques i guanyen.

SUDOKU

							5	6
		7		8	4			
6			2		5			
3				6			4	
	6		3				7	
7	8	9	4	5				
2	7							
9		8				7	6	2
	3	6	7	4		8		

FESTA MAJOR 2010

Cèlia Argilés

Enguany la FESTA MAJOR es va celebrar des de la nit del 30 de juny fins al 4 de juliol. Foren quatre dies de bon temps, durant els quals els artesencs i artesenesques vam fer un parèntesi en els nostres quefers diaris, vam aparcar les cabòries i vam participar i gaudir d'un dens programa d'actes per a tots els gustos i per a totes les edats.

DIMECRES 30 DE JUNY

A partir de les 7 de la tarda van tenir lloc partits de futbol 7, organitzats per l'Escola de Futbol Intercomarcal i el C.F. Artesa de Lleida, categories aleví, infantil i cadet entre equips de jugadors de l'escola i de l'escola del CF Bordeta.

A les 10 de la nit, es va projectar la pel·lícula de cinema ROBIN HOOD al recinte de les piscines. I a les 12 de la nit va tenir lloc la segona "melolletes", (meló i orelletes) i acte seguit es va obrir les piscines municipals per tal de gaudir de la instal·lació a la nit i refrescar-se de la intensa calor.

DIJOUS 1 DE JULIOL

De les 12 del matí a les 8 de la tarda, a les piscines municipals es van instal·lar els JOCS AQUÀTICS.

A partir de les 7 de la tarda van tenir lloc els partits de futbol 7, organitzats per l'Escola de Futbol Intercomarcal i el C.F. Artesa de Lleida, categories pre-benjamí, benjamí entre equips de jugadors de l'escola i de l'AEM.

A les 9 de la nit, va tenir lloc un toneig de futbol 7 organitzat pel C.F. Artesa de Lleida entre tres equips locals de jugadors *amateurs*, juvenils i veterans.

A les 10 de la nit, un any més el sopar de germanor amb la tradicional rostida de carn de porc per a tothom, va aplegar una gran quantitat de gent. Després de l'entrepà, hi va haver exhibició d'aeròbic juvenil a càrrec del grup local de "Salsa Gym".

A 2/4 de 12 del vespre, tothom va ballar amb la BANDA DEL DRAC. Que en acabar van deixar pas a la música de LA PEGATINA. La nit va acabar amb una batucada a càrrec del

grup SAMBÉ DU TIMBALE.

DIVENDRES 2 DE JULIOL

A 2/4 11 del matí, esmorzar popular amb xocolatada al passeig de Sant Ramon, abans d'iniciar la bicicletada popular que organitza l'AMPA de l'escola els Til·lers.

A les 12 del migdia, al Passeig de Sant Ramon i va haver una ballada de sardanes amb la Principal de la Bisbal, seguida d'un vermut popular.

Durant la ballada de Sardanes es va retre Homenatge a Tomàs Gil Membrado, compositor de Sardanes, i que n'ha compost dues dedicades a Artesa de Lleida, poble en el qual viuen el seu fill, Lluís Gil amb la seva muller, la Roser Barberà, i el seu nét, el Roger. Les sardanes una de les quals s'escolta diàriament al pregó és la sardana "Artesa de Lleida" i l'altra és la sardana "La Femosa" dedicada a la nostra agrupació cultural.

A les 6 de la tarda, va tenir lloc la CURSA DE LLITS, que va sortir del carrer del Castell, acte que va estar organitzat per l'Associació de Joves d'Artesa de Lleida.

A les 7 de la tarda, va tenir lloc l'espectacle itinerant la GRAN FAMÍLIA, a càrrec de la companyia FADUNITO.

A 2/4 de 9 de la tarda, a l'envelat es va celebrar el ball de tarda amb l'orquestra LA PRINCIPAL DE LA BISBAL, la qual va oferir un concert a d'2/4 d'1 de la nit, i el ball de nit. En finalitzar aquesta orquestra va tenir lloc l'actuació del conjunt ORIOL FOLL.

A les 6 de la matinada, llonganissada popular, acompanyada amb la música del TETE PRODUCTIONS.

DISSABTE 3 DE JULIOL

De les 11 del matí les 2 del migdia, tothom podia divertir-se al circuit de *pokets bikes* al carrer Sant Ramon.

A les 12 del matí al teatre municipal, va tenir lloc l'espectacle infantil "El soldadet de Plom" a càrrec de la companyia FESTUC TEATRE.

A les 6 de la tarda, va tenir lloc la Cinquena Trobada de Bestiari Popular i Festiu de

Catalunya a la plaça major, amb la participació de la DRAGA DE CUNIT, la DEESSA BOSCANA (Manacor de la Vall, Mallorca) l'ÀGUILA EL CRAMABLAT DE TREMP, el DRAC DE VALLS, EL POLL DEL PRAT, el DRAC DE GRANOLLERS i el GRIU.

A 2/4 de 7 de la tarda, Tabalada Popular i ball de benvinguda de tot el bestiar participant, tot seguit correfoc infantil a càrrec dels DIABLONS D'ARTESA i els DIABLONS DE LLEIDA. Seguidament va tenir lloc l'espectacle de carrer amb DRAPS BRUTS.

A 2/4 de 9 de la tarda, a l'envelat, ball de tarda amb l'orquestra BLANES.

A 2/4 de 12 de la nit, es va donar inici al Segon Festival de Catalunya d'enceses de bestiar, amb la participació del bestiar, els DIABLES DE JUNDA, i l'actuació del grup musical CRONISTES, qui va presentar el seu nou disc "Cronistes".

A la 2/4 d'1 de la nit, va tenir lloc el concert a càrrec de l'orquestra BLANES, que seguidament va oferir una sessió de ball.

A la matinada, va actuar el conjunt FUNDACIÓ NO HAY MANERA&BUHOS. I acte seguit, a l'espai jove, va sonar la música del "DJ MITXEL"

DIUMENGE 4 DE JULIOL

Durant tot el dia, al recinte de les piscines, es va col·laborar amb la campanya per l'esclerosi múltiple MULLA'T.

A les 11 del matí, al Freginal va tenir lloc la 1ra. KIDS CUP ARTESA DE LLEIDA cursa de ciclisme infantil de BTT.

A les 6 de la tarda, al Teatre Municipal es va gaudir de l'espectacle *El Somni d'una nit d'estiu*, a càrrec de la companyia PETIESTABLE.

A les 7 de la tarda, a l'envelat hi va haver el concert a càrrec de l'orquestra ROSALEDA. Seguidament es va fer una exhibició de balls de saló a càrrec de l'escola de ball DIDANCE. La festa la va cloure amb una sessió de ball, l'orquestra ROSALEDA.

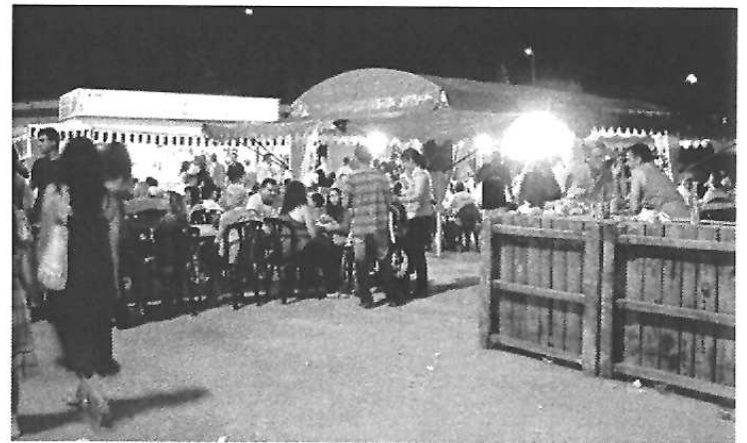
IMATGES DE LA FESTA MAJOR 2010

Ramon Serra i Josep Gallart

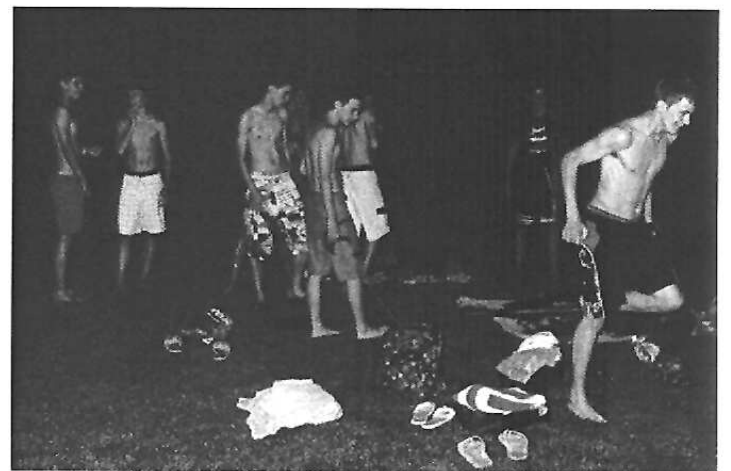
Durant la Festa Major es van poder visitar dues exposicions de fotografies instal·lades a la Llar de Juvilats. La primera formada per les fotografies participants al VI Premi de Fotografia del Consell Comarcal del Segrià al primer pis i la segona de fotografies antigues d'Artesa a la planta baixa.

Les firetes i el bar de la Festa Major.

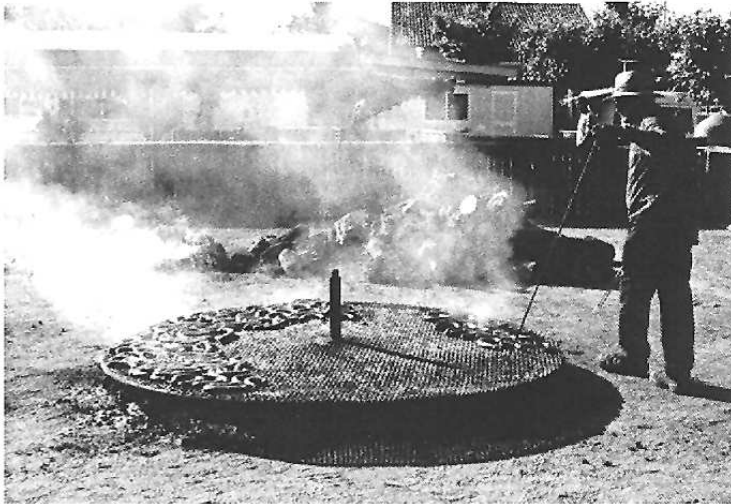
Bany nocturn a les piscines municipals.

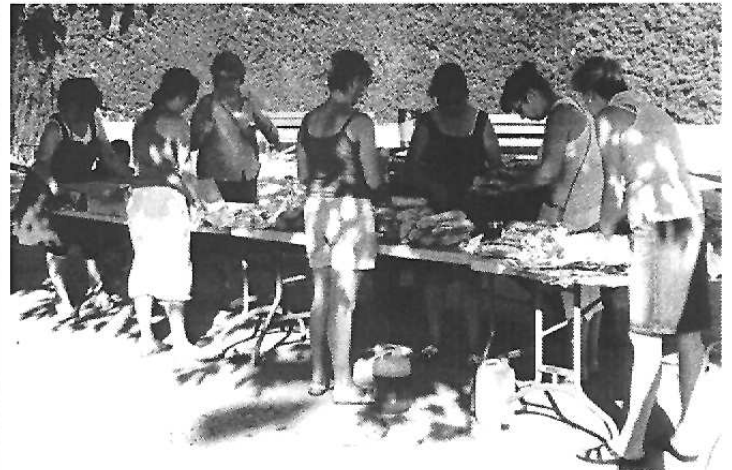
Jocs aquàtics a les piscines municipals.

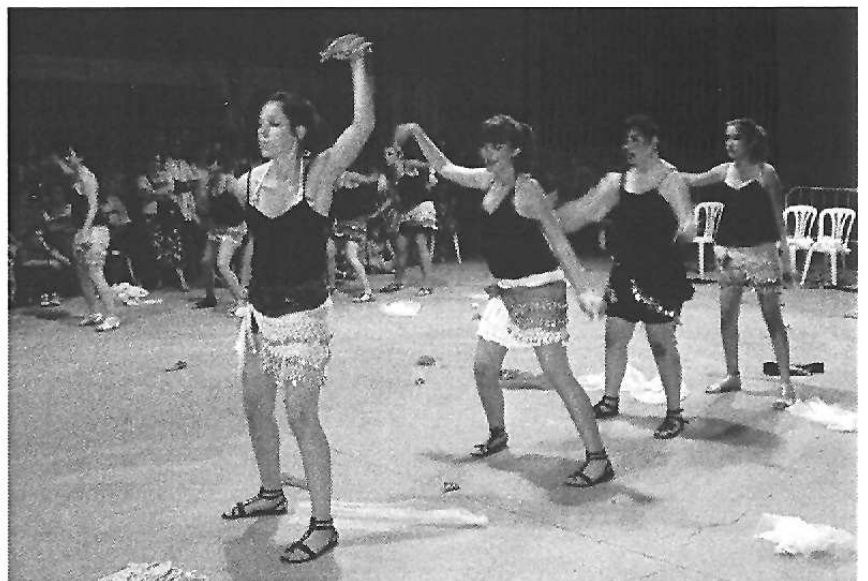
Participants als partits de futbol organitzats pel CF Artesa de Lleida i l'Escola de Futbol Intercomarcal.

Rostida de llonganissa.

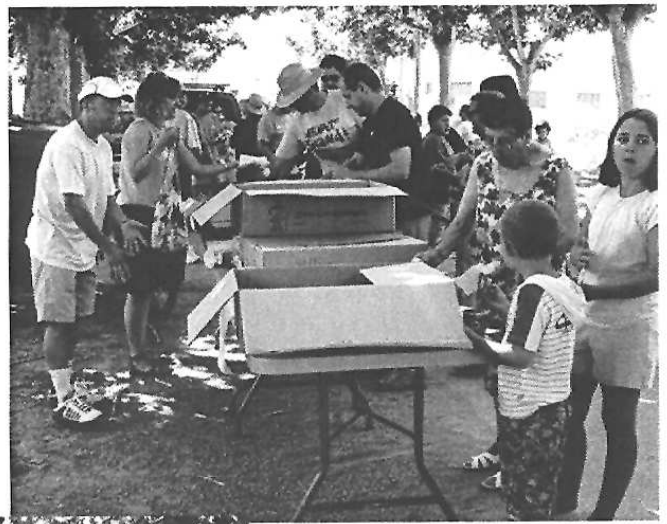
Membres de l'Associació de Dones d'Artesa de Lleida preparant entrepans.

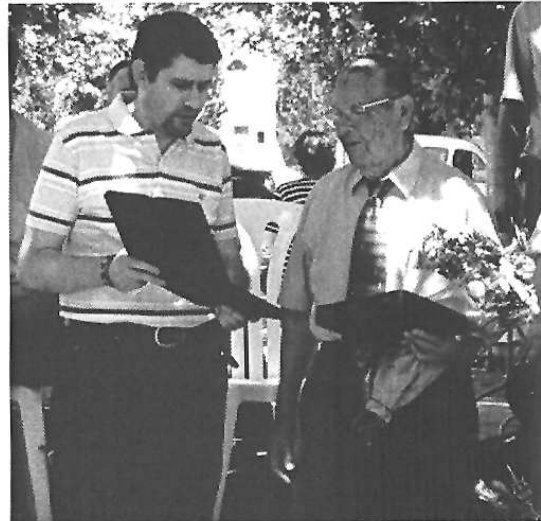
Actuació del grup local de "Salsa Gym".

Actuació del Grup "La Pegatina".

Xocolatada i bicicletada organitzats per l'AMPA.

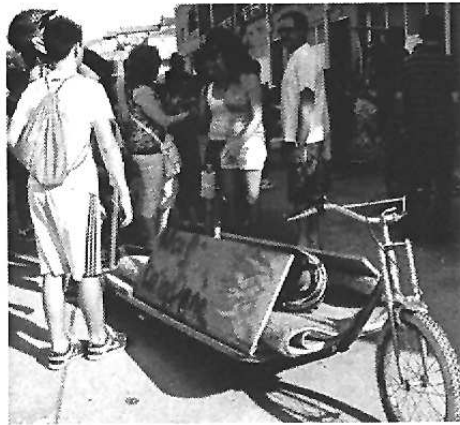
Homenatge de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida i de l'Agrupacio Cultural La Femosa a Tomàs Gil Membrado.

La Coral la Primavera Artesenca també va participar en l'homenatge a Tomàs Gil Membrado.

Ballada de sardanes al Passeig de sant Ramon.

Cursa de llits organitzada per l'AJALL

Actuació de la companyia Fadunito.

Actuació de l'orquestra La Principal de la Bisbal.

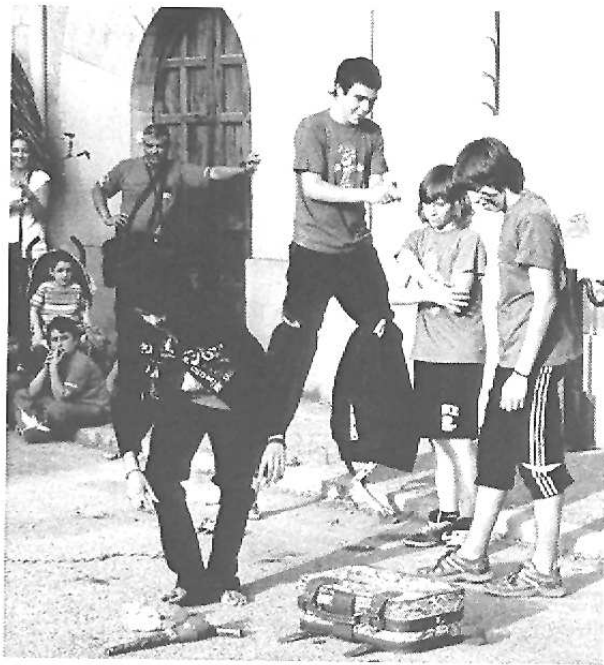
Actuació del grup Festuc Teatre.

Bèsties participants a la Cinquena Trobada de Bestiari Popular i Festiu de Catalunya.

Actuació dels Diablons.

Actuació del grup Draps Bruts de Juneda.

Correfoc dels diables Junda de Juneda.

Actuació de l'orquestra Blanes.

Actuació d'una parella de ball de l'escola Didance.

Celebració de la Kid's Cup Lleida 2010.

Campanya per l'esclerosi múltiple "Mulla't".

ARTE SA DE LLEIDA SE STRENA ABC ABENDAR DE LA KID'S CUP

C.C. Terres de Lleida (Text i fotos)

El diumenge dia 4 de Juliol es va celebrar a la localitat d'Artesa de Lleida, dins dels actes de la Festa Major, el 1r Trofeu Ajuntament d'Artesa de Lleida de la Kid's Cup Lleida 2010, amb la participació de 48 corredors.

En categoria prebenjamins masculí van participar-hi 5 corredors i el guanyador va ser Andreu Reyes (Secociclisme), seguit de Bernat Jones (Novex-Simó-Ara Lleida) i Francesc Pujades (CUCE Mollerussa). En femines la guanyadora va ser Núria Pons (Novex-Simó-Ara Lleida). En la categoria benjamins masculí van participar-hi 11 ciclistes i el triomf va correspondre a Isaac Jones, seguit de David Pedrol i de Daniel

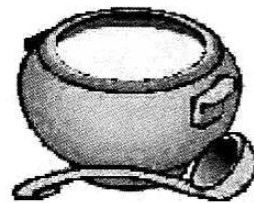
En alevins masculí van participar-hi 12 ciclistes i el vencedor va ser Marc Ferrer (Open Natura BTT), seguit de Joel Bellmunt (CUCE Mollerussa) i de Christian Seco (Secociclisme). Els artesencs Marc Garròs, Martí Drudis (Novex-Simó-Ara Lleida), i Gerard Gallart van quedar 7è, 8è i 9è. En femines va aconseguir el triomf Cristina Urgell, seguida de Júlia Lotina i de l'artesenca Marta Antolín, totes tres del Club Ciclista Terres de Lleida.

La categoria infantil masculí va aplegar 7 corredors, amb la victòria de Joan Perez de davant de Joel Seco, tots dos de Secociclisme Tàrrrega, i Miquel Sarries (ACLE Guissona).

Navarro, tots tres del Club Ciclista Terres de Lleida; els artesencs Jordi Mas i Andreu Drudis van quedar 9è i 11è. En principiants masculí van participar-hi 13 corredors i el guanyador va ser Raül Sebastianes (Ca n'Anglada), amb l'Oriol Muntanyola (Secociclisme) segon i Genís Lloreta (PC Cervera) tercer. Els artesencs Isidre Drudis (Novex-Simó-Ara Lleida), Arnau Argilés i Biel Mas van quedar 5è, 6è i 7è. En femines la vencedora va ser Anna Maria Ferrer (Open Natura BTT), seguida de Maria Banlles (CC Alguaire) i de Cristina Pera (PC Almacelles).

Adolf Costafreda

EMPANADA DE VERDURES

Ingredients per la massa: 6 tasses de cafè de farina integral, 2 tasses d'aigua, ° tassa d'oli, 30 grams de llevat de pas, sal i una altra mica d'oli per untar la llauna de forn.

Ingredients per al farciment: 2 cebes, 4 fulles de bledes, 2 tomates madures, un tros de carabassa (150-200 grams, aproximadament), un manat d'espàrrecs, 3 ous durs, una cullerada sopera d'all i julivert picats, sal, pebre i un bon raig d'oli i, també, un rovell d'ou per pintar l'empanada.

Preparació: Netejarem amb cura totes les verdures i les tallarem a rodanxes ben primes. Els espàrrecs el podem tallar en tres i quatre trossos, pelarem els ous i els tallarem també a rodanxes, ho reservarem tot.

Posarem tots els ingredients per la massa dins d'on bol de cuina i ho pastarem bé; un cop ben pastada la massa, la deixarem reposar una bona estona.

Posarem el forn en marxa, a 200 graus, perquè estigui ben calent a l'hora d'enfornar, a continuació prepararem la safata de forn, untant-la amb una mica d'oli i tirant-hi una mica de farina per damunt per evitar que la pasta s'enganxi.

Partirem la massa en dues meitats i les estendrem bé amb l'ajut d'un corró. Amb una part d'aquesta massa folrarem la safata, procurant que quedin ben coberts els quatre costats i, amb una forquilla la punxarem per ajudar a la seua cocció. Farcirem l'empanada amb les hortalisses i l'ou dur, ho salpebrarem i hi afegirem, per sobre, un bon raig d'oli, ho cobrirem amb l'altra part de la massa i segellarem les dues parts recargolant-les amb els dits. Punxarem també la part de sobre i enfornarem.

A mitja cocció traurem un moment l'empanada i la pintarem amb el rovell d'ou i la tornarem a enfornar fins que estigui cuita. Recordeu que l'empanada es pot menjar freda o calenta.

ARRÒS AMB CARXOFES

Ingredients (ingredients per cada comensal): Una tasseteta d'arròs integral, una carxofa, mitja ceba, un gra d'all, dos tassetes d'aigua o brou vegetal, pebre, oli i sal.

Preparació: Trinxarem la ceba i la sofregirem. Quan estigui transparent hi afegirem el gra d'all i la carxofa tallada de dalt a baix amb sis o buit trossos, al cap de cinc minuts hi afegirem el brou i hi posarem el pebre i la sal al nostre gust. Quan l'aigua arrenqui el bull hi afegirem l'arròs i el courem el temps necessari (segons les varietats, l'arròs integral, el seu temps de cocció varia molt i també la quantitat d'aigua que necessita). Un cop cuit, hi podem posar per sobre all i julivert picat. El deixarem reposar (abans de servir) uns cinc minuts tapant la paella amb un drap.

GELAT DE PRÉSSEC

Ingredients per a quatre persones: Quatre préssecs grossos, un plàtan madur, 10 figues seques, el suc d'una llimona i una tasseteta d'aigua.

Preparació: Per començar posarem les figues seques en remull unes dues hores abans, passat aquest temps les posarem (amb l'aigua i tot) en un bol i les batrem juntament amb tots els altres elements fins aconseguir una crema molt fina.

Aquestes postres es poden menjar així mateix, com una crema, o les podem congelar per servir com un gelat, en aquest cas l'abocarem en bols individuals o en un de llarg (per després tallar-lo a porcions i servir-lo en un plat. Tant en un cas com en l'altre, per servir-lo, ho podem decorar amb fulles de menta o canyella en pols o amb allò que us agradi més.

MOLT MÉS QUE UNA TROBADA DE BESTIARI FESTIU DE CATALUNYA

Josep Mª Carrera

El passat dissabte 3 de juliol del 2010, dins dels actes de la Festa Major d'Artesa de Lleida va tenir lloc la Sena Trobada de Bestiari Festiu de Catalunya. Aquest any podem dir, amb orgull, que és la Trobada en la que més bestiari ha participat; en total sis bèsties molt bèsties, el nombre necessari per a oferir una bona mostra de la diversitat actual de bestiari que hi ha; també és el nombre de bèsties adequat per a poder oferir dins del Festival, un bon espectacle.

El Griu, anfitrió de la trobada.

Els participants foren :

Joves diables de Cunit amb la bèstia LA DRAGA DE CUNIT (Baix Penedès).

Agrupació Cultural de Mancor de la Vall amb la bèstia LA DEESSA BOSCANÀ (Mallorca).

Diablers Lo Peirot de Tremp amb L'ÀGUILA EL CRAMABLAT DE TREMP (Pallars Jussà).

Fundació privada unió anelles de la flama de Valls amb la bèstia EL DRAC DE VALLS (Alt Camp).

La colla de diables del Prat de Llobregat amb EL POLLO DEL PRAT (Baix Llobregat).

Diablers de Granollers amb EL DRAC DE GRANOLLERS (El Vallès Oriental)

Amfitrió del 2n Festival d'Enceses EL GRIU D'ARTESA DE LLEIDA (Segrià)

La Trobada s'inicià a les 6 de la tarda a la **Plaça Major**, amb molt bon ambient i una mica de calor, molt de moviment plantant les bèsties, gent i vehicles per aquí i per allà, tothom fent els preparatius corresponents, tenia bones vibracions, la de les grans ocasions. Aquest any vam preparar un bar de tarda i nit, per traure'ns la sequedat de la boca, que la calor i el foc et deixà.

No hi va faltar de res, la música dels tambors sona i el Griu inicia el ball de benvinguda per a

totes les colles i el mateix fan les respectives bèsties una rere l'altra amb els seus corresponents tabalers. El grup *Festa 'm Tam* va ser l'encarregat de coordinar a la resta de percussionistes vinguts al nostre poble; després es va fer una tabalada conjunta de totes les colles. Tot seguit parlaments de benvinguda del Sr. Alcalde Ricard Pons per tothom. Cal dir que el bestiari atrau molts curiosos dels voltants del nostre poble i alguns fan força quilòmetres per a poder assistir a aquest reclam que pretén ser el Festival. Acte seguit s'inicia el correfocs infantil pels carrers del poble amb la participació dels *Diablers de Lleida* i com no dels nostres *Diablons del Griu*, que demostren amb destresa l'art del foc; finalitzen les enceses amb unes figures humanes amb foc, la festa segueix amb la actuació del jove grup de malabars *Draps Bruts*.

De fet aquest és el segon any que plantem les bèsties a la Plaça Major (**l'autèntica Plaça Major**), tot plegat es un fet reivindicatiu de l'espai, Plaça a Artesa de Lleida, en cap lloc del món tenen la Plaça Major que la travessa una carretera local, és un fet insòlit, però no per això hem de deixar d'utilitzar-la com a tal, és un espai prou ampli per fer tot allò que ens pugem imaginar, com per exemple aquest Festival d'Enceses que atreu gent d'arreu del nostre país a participar i a admirar tot un espectacle

de foc. Crec sincerament que tenim una plaça esplèndida i força àmplia per gaudir-la amb tota la seua dimensió. Cal doncs eliminar la carretera, empedrar i redissenyar tota la plaça i així obtindrem un espai únic i irrepetible, ple de molta història pels artesans, qui diu que en aquest poble no tenim plaça?????

A les 12 de la nit s'inicia el segon Festival d'Enceses del Bestiari de Catalunya amb la música dels *Cronistes* i la participació molt especial en el paper de Dimoni Major, el conductor de tot l'espectacle, Jordi Granell de la companyia de teatre *Xip Xap*, també van col·laborar els *Diablers Rojos de Junda* i el jurat del Festival, aquest any va correspondre a la Dolors Sans del taller "*Dolors Sans*" de Vilafranca del Penedès, al David Ventura del taller "*Ventura&Hostà*" de Navata i al Ramon Aumedes del taller "*Sarandaca*" de Granollers, tots ells membres de l'associació "*Escultors de la Festa*". També formaven part d'aquest jurat en Sete Udina, President de l'Agrupació del Bestiari Festiu de Catalunya i l'Eva Sánchez. Secretària del Jurat i secretària de l'Agrupació, sense dret a vot.

Aspectes a valorar segons els membres del jurat

1. Posta plàstica de l'encesa, bèstia en combinació amb el foc.
2. Ball de protocol i escenificació

Actuació del Grup Festa'm Tam.

3. Colors
4. Tipus de pirotècnia
5. Durada de l'encesa

"PREMIS GRIU" a les millors enceses:

- 1er premi de 1000 €
- 2on premi de 800 €
- 3er premi de 600 €

PREMIS PARTICIPACIÓ concedits i patrocinats per l'Agrupació del Bestiari Festiu de Catalunya

- 4t premi de 400 €
- 5è premi de 300 €
- 6è premi de 300 €

El guanyador d'aquesta edició va ser la bèstia **EL DRAC DE VALLS** de la Fundació privada unió anelles de la flama de Valls.

Aquest Festival ha estat tota una renovada experiència en el domini del foc amb combinació amb la música en directe. Val a dir que a la tercera encesa del concurs, les bèsties que disposaven de música pròpia podien utilitzar-la, ja que això es valorava en el ball de protocol, aquesta és una novetat d'aquest any que hem incorporat amb la finalitat de mantenir el fet tradicional arrelat a la nostra cultura i combinar-la amb la modernitat de l'espectacle de música amplificada.

La colla del Griu, aquest any ha estrenat un *Ceptrop*, estri de foc típic de les colles de diablers, el qui porta això és el Senyor de la Bèstia (el dimoni més dimoni) és l'insígnia dels *Diablons del Griu el Ceptrop diabòlic*, que pretén que foc i plaça tot sigui un.

Salut i Festival

Actuació dels Diablons del Griu.

La Draga de Cunit

El Drac de Granollers

El Drac de Valls

L'Àliga el Cramablat de Trèmp

El Pollo del Prat

La Deesa Boscana

Algunes de les bèsties participants a la trobada en plena actuació.

Els membres del grup el Drac de Valls .guanyadors del concurs, amb Jordi Granell del Grup Xip Xap, conductor de la trobada i Josep Mª Carrera coordinador del grup del Griu.

L'AMPA CEIP ELS TIL·LERS INFORMA

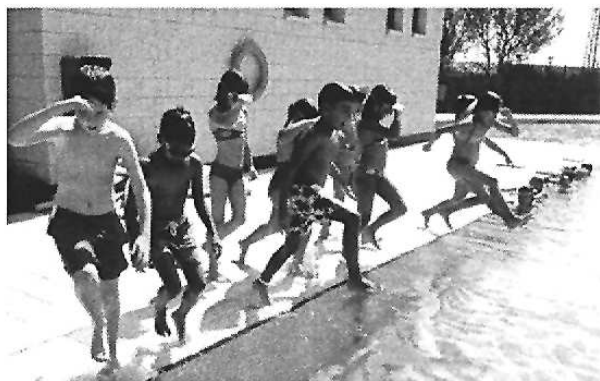
L'AMPA

Els mesos de juliol i agost són temps de vacances per excel·lència. Enguany han estat les vacances escolars més curtes de la nostra història, ja que el curs començarà el dia 7 de setembre. Concretament han estat 76 dies de vacances en els que moltes famílies han fet mans i mànigues per conciliar la vida laboral amb la vida familiar. Dies on s'han trencat les rutines que tenim establertes, sobretot l'hora d'anar a dormir.

L'AMPA ha treballat perquè els pares i mares, haguem pogut cobrir, si més no una part de l'horari de matí, en el qual sabem que podíem deixar els nostres fills/es en un lloc on es divertissin i aprenguessin. Per aquest motiu hem continuat oferint les activitats d'esplai des del dia 23 de juny fins al 3 de setembre, en horari de 8 a 13 hores. Realment ha estat un èxit ja que hi ha hagut una mitjana de 25 a 30 alumnes per setmana.

Enguany la temàtica de treball ha estat "La cuina". Els infants han elaborat suculentos receptes, manipulant, experimentant, tastant i elaborant aliments com trufes de xocolata, "pizzetes", magdalenes, pastissos... A més com a novetat, cada dimarts i divendres (si el temps ho permetia) han anat a les piscines municipals. Com cada any, les monitores (enguany la Marta, l'Anna i la Mireia), han fet possible que els nostres fills i filles gaudeixin de l'estiu, durant el temps d'esplai. Han organitzat el festival de fi d'estiu amb unes coreografies molt perfeccionades. A més d'un piscolabis elaborat pels nostres fills/es tot i aprofitant i posant en pràctica el taller de cuina que han anat realitzant al llarg dels dies.

Igualment, durant tres setmanes del mes de juliol s'han dut a terme els tradicionals cursos de natació,

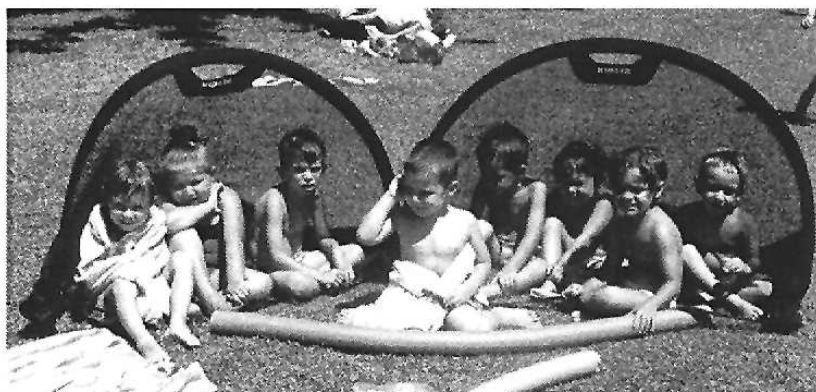

on s'han inscrit 70 alumnes des de P3 a 6è. Aquest any ha fet bon temps tots els dies, cosa que ha conduït a no perdre cap dia de natació. Les monitores encarregades han estat la Mercè i la Cristina.

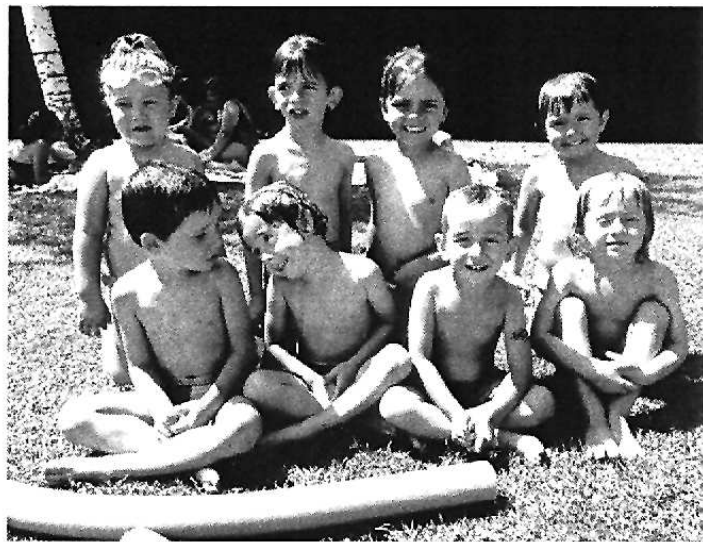
L'últim dia es va realitzar la festa de final de natació on es van preparar diferents estacions de joc: vòlei, Bàsquet, ... i on es va comptar amb la col·laboració dels pares/mares en la realització d'aquests jocs. Enguany l'AMPA ha ofert, a tots els participants al curs de natació, una motxilla, a més d'un gelat, el diploma i un CD amb imatges del curs.

Com cada any, la junta de l'AMPA es renova. Aquest any s'han incorporat nous fitxatxes: el Josep Guimet i la Iolanda Garcia. I han acabat els seus tres anys la Tere Aiguadé i la Judith Ribera.

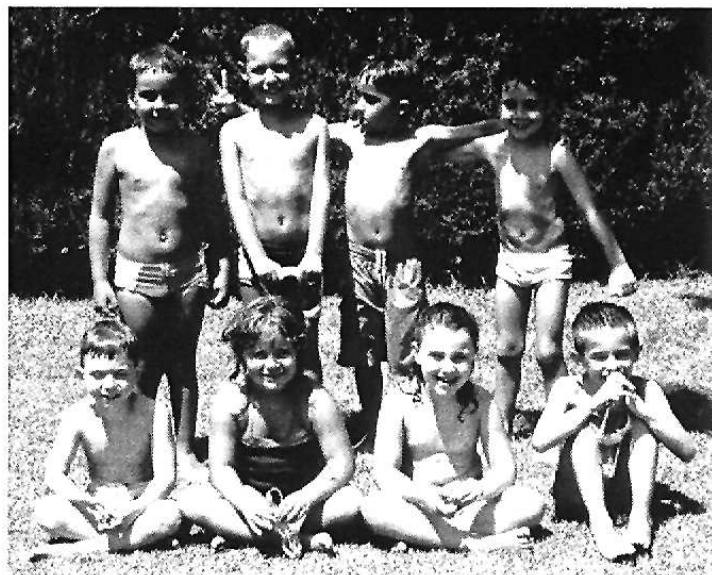
Continuarem informant...

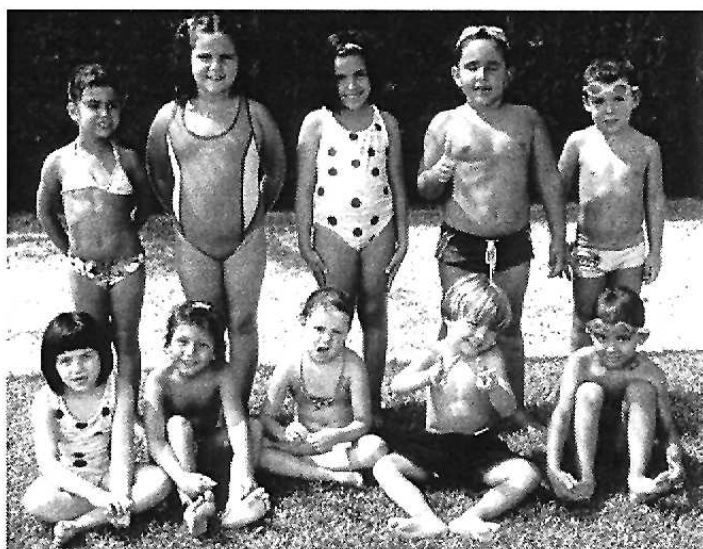
Grup dels peixets

Grup dels peixets

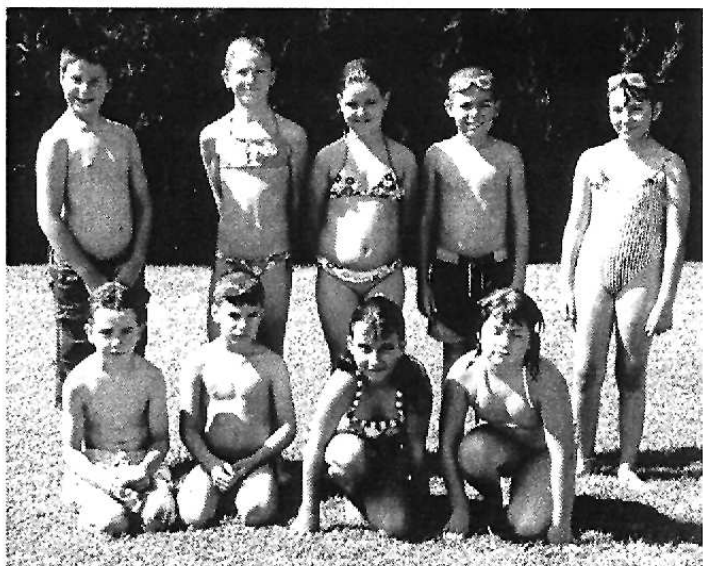
Grup dels cavallets 1

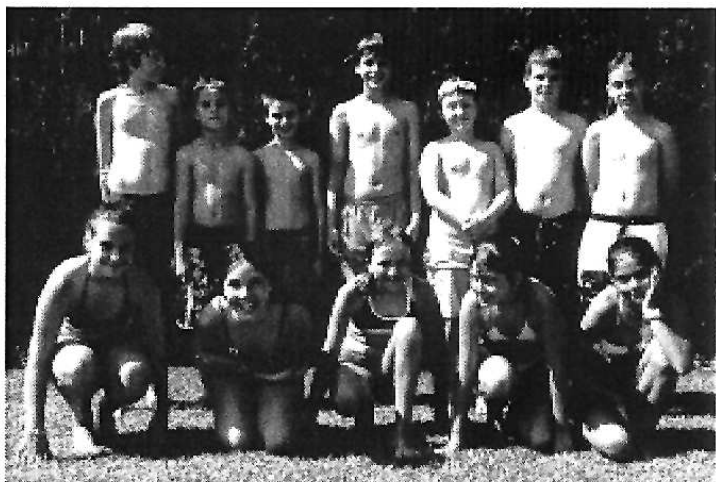
Grup dels cavallets

Grup dels dofins

Grup dels taurons

Grup dels supertaurons

LA VERITAT CREMA

Dolors Espinet

El passat dia 11 de setembre, just quan es feien les cassoles, em van proposar d' escriure un article per la revista de *La Femosa*, relacionat amb el llibre *LA VERITAT CREMA*.

Bé, com ja sabeu, el passat 21 de juliol de 2009 a Horta de Sant Joan, va morir el meu germà Ramon Espinet Gilabert, i també Jordi Moré, David Duaigues, Jaume Arpa i Pau Costa; quedà malferit Josep Pallàs; Tots ells formaven part del GRAF LLEIDA. Va ser una desgràcia tan gran, que encara ara, que ha passat més d'un any sembla impossible.

La forma d' ésser del meu germà Ramon, el seu bon caràcter, el voler ajudar a tothom feien d' ell, una persona especial, diferent, única, per això, vaig pensar que calia fer-li un llibre perquè perdures la seva memòria.

La veritat crema, a més de ser un homenatge a tots ells, pretén fer una crida a la reflexió per tal que no torni a passar més una cosa així. El fet de poder saber la veritat, ajudarà a prendre les mesures necessàries perquè el que es va fer malament no es repeteixi.

Voldria acabar amb la poesia que comença el llibre:

Tu, sempre buscant, sempre ajudant i sempre donant,
tu deies: "*La vida no s' acaba*"
la vida continua,
sóm pols d' estrelles.
Tota la família et volem.

Gràcies per tot.
Et donem, com agraïment, aquest llibre.
Perquè perduris eternament.
Ramon, t' estimem.

L'ESCLAVATGE SECULAR DE LA CATALUNYA SOTMESA. LA MANI DEL 10 DE JUNY: CAL SABER DIR, PROU!

Eulàlia Solà

Molts cops quan mirem enrere ens pensem que l'origen dels nostres mals rau en el franquisme, i en part és cert perquè en toquem les conseqüències encara avui mateix (vegi's l'actuació del PP i Ciutadans en tantes intencions de retallar els nostres drets i l'actitud d'un PSOE centralista que ens paga només amb paraules). Però si fem anar la memòria històrica hem de recular més endarrere. Com diu Josep Huguet: "les arrels del prejudici anticatalà no són la mera ignorància, sinó que cal buscar-les en la frustració històrica pel fracàs d'una antiga voluntat, mai no aconseguida,

d e
sotmetre
e l s
catalans al
s e u
projecte
nacional
uniformador
des dels
punts de
vista so-
c i a l ,
polític, cul-
tural o
lingüístic...és

la nostàlgia d'una mancança imperial" i d'una manera de fer que no té res a veure amb nosaltres.

Historiadors i literats catalans -com el mateix Josep Vallverdú- afirmen sense ambages que "A la mort de Martí l'Humà (1410) sense descendència, es produeix la situació coneguda amb el nom de "Compromís de Casp" amb l'entronització dels monarques de la casa castellana dels Trastàmara. Això serà ben aviat un dels factors que explicaran el desconcert del poble català". Un poble que estava acostumat a ser escoltat en les seves queixes. Un exemple que il·lustra

aquesta idea es presenta a la *Crònica de Pere III el Cerimoniós* el qual comenta un diàleg entre el seu pare Alfons el Benigne i la seva esposa Elionor de Castella arrel de les queixes de Guillem de Vinatea, cap dels revoltats valencians

"*Senyor esto no consentiria el rey D. Alfonso de Castella, que él no los degollasse todos. E lo senyor rei respòs: -Reina, reina el nostre poble és franc(lliure) e no és així subjugat com és lo poble de Castella...*"(2)(Pàg. 492 d'història de la literatura cat. De M. de Riquer, A. Comas V.

D). No en va la corona Catalano-aragonesa seria una de les primeres d'Europa que va consolidar una institució representativa del poble - les Corts Catalanes- que a partir

del 1359 es convertiria en la Generalitat. Posteriorment, la confederació sorgida del matrimoni entre Ferran II- rei de Catalunya i Aragó- i la reina Isabel de Castella **no fou mai entesa** i el fet diferencial català els molestava. **Igual que passa ara amb les autonomies històriques.**

Mai no sentirem com a nostres aquests monarques importats perquè mai no ens han tractat amb respecte. Prova d'això és les **conseqüents revoltes del poble català**. Al 1640 es produeix la *Guerra dels segadors* contra Felip III, contra el comte-duc d'Olivares i el centralisme castellà. Vegi's la

carta-consell del comte-duc d'Olivares al mateix monarca Felip III:

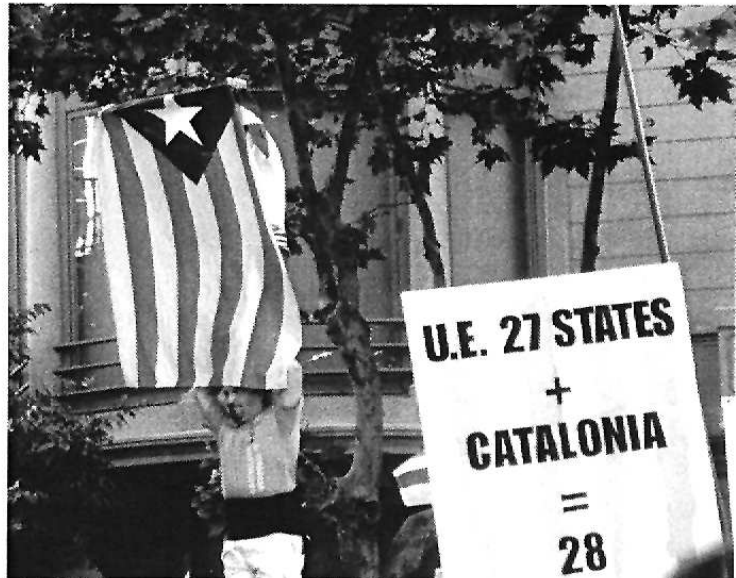
“Tenga V.M. por el negocio más importante, el hacerse rey de España, quiero decir que trabaje por reducir estos reinos de que se compone España al estilo y leyes de Castilla sin ninguna diferencia...”

Al 1700 en morir Carles II- últim rei de la dinastia dels àustries -es produí novament un fet bel·licós, la *Guerra de Successió*. El **Decret de Nova Planta**, elaborat pel *Consejo de Castilla* i amb

l'assessorament de José Patiño, intendent general de Catalunya, anul·lava les nostres institucions (*el consell de cent, Corts, la Generalitat, jurats municipals, l'autonomia monetària i fiscal...*). A part, Patiño fa un **retrat dels catalans que vol ser sinistre**. Aspectes que poden ser qualitats ell els contempla com a defectes menyspreables, la qual cosa **evidencia la manera tan diferent que tenim d'entendre la realitat**. Així:

“Que el genio de los naturales de Catalunya es amante de la libertad... y que siempre se debe recelar de ellos aguarden coyuntura para sacudir el yugo de la justicia... ha sido su conato en las cortes conseguir por ley municipal la remisión de pechos y tributos...son apasionados de su patria... y solamente hablan en su lengua nativa; es su genio laborioso e infatigable; y más presto ahorran que consumen en lo necesario”.

El menyspreu i els intents de restringir els nostres drets com a poble s'han anat succeint des de la mort de Martí l'Humà (1410) fins avui en què, un dia sí i l'altre també, surten amb potes de gall que ens toquen la moral i la butxaca. La sentència del **Tribunal Constitucional sobre l'Estatut** no és més que un de tants atemptats contra la nostra dignitat. A molts ja no ens va ni ens ve aquest estatut perquè de cap manera no és el que voldríem i si vàrem anar a la manifestació del dia deu de juliol és perquè **cal saber dir, prou!**. Perquè una cosa és la tolerància i una l'altra la beneiteria. I així és com ens sentim molts catalans encapçalats

per polítics sucursalistes de Madrid -hereus del castellanisme assimilista- que mercadegen amb els nostres drets.

Els eslògans més cantats, amb diferència, tenien a veure amb el **dret a l'autodeterminació** que tot poble que gaudeix d'una democràcia ha de tenir. I qui diu autodeterminació diu independència. Ja n'estem fins als dallonses de tant esclavatge: **qui no té dret a disposar del que guanya ni a mostrar-se i viure segons la seva identitat és un esclau**. Són termes medievals, però aquesta gent encara hi viu i no vol entendre res que parli d'alliberar-nos perquè **ens necessiten** fins i tot per guanyar el mundial del futbol, però mai no serem reconeguts per res. Amb uns veïns així no hi podem tenir tractes. Fins i tot s'abstenen d'acceptar Kosovo independent com han fet la major part d'estats d'Europa, no sigui cas que segueixin el mateix camí altres pobles de l'Espanya imperial.

Així doncs la nostra situació actual és com sempre: **ens mantenen vius, però sense vida**, més o menys alienats, escurats, vilipendiats i dins la barca de la crisi galopant que ho retalla tot; sense esperança de futur, un futur millor, fruit del nostre esforç i treball.

Afortunadament ningú no vol tornar enrere en què les coses s'arranjaven (o no) a cops de sabre. Avui hi ha les urnes. **Caldrà cercar dirigents que ens ajudin a sortir de l'esclavatge secular**, unir esforços i deixar-se de personalismes, amb un objectiu clar: **la independència**.

PRESENTACIÓ DEL FRONT COMÚ, EN DEFENSA DE LA TERRA I ELS DRETS, CONTRA L'ARBITRARIETAT DE LES ZEPA

Miquel Torres i Benet (Representant del Front Comú en Defensa de la Terra i els Drets)

El passat 16 de juliol es va presentar a la sala magna de l'Institut d'Estudis Ilerdencs el FRONT COMÚ contra l'arbitrarietat de la delimitació i de la gestió de les zones ZEPA, per part de l'administració catalana. L'acte va ser presidit pels representants de cada una de les ZEPA designades a la Plana de Lleida, i quan diem representants, volem dir precisament això, aquelles persones del territori que han estat escollits pels pagesos i propietaris com a portants de cada una de les zones afectades per ZEPA.

El principal motiu d'aquest Front Comú, és precisament, la unió de les diverses forces del territori que intenten defensar els drets i les propietats dels afectats per la imposició de les ZEPA, i a partir d'ara, per la imposició dels Plans de Gestió de les mateixes. A tal efecte, podem dir que cadascun dels representants, tant a títol individual com a títol col·lectiu, han participat activament en el Procés Participatiu i posterior seguiment i presentació d'al·legacions del "Projecte del Pla Especial de Protecció del medi natural i del paisatge dels espais naturals protegits de la Plana de Lleida i Pla Gestió de les ZEPA" i en el seguiment i conseqüent presentació d'al·legacions al "Estudi de la Declaració d'Impacte Ambiental del Canal Segarra Garrigues".

Després de tanta feina i dedicació, de què ha servit la nostra participació en aquests processos? De res. Absolutament de res. L'administració actua de forma arbitrària, i com a tal, només accepta els postulats mediambientals deixa els pagesos i propietaris en un estat d'indefensió molt preocupant. No és perquè no hem defensat, amb contundència, les

nostres postures de territori, sinó perquè el Govern de la Generalitat no en vol fer cas. Això sí, en la intimitat (tots) diuen que tenim raó, però així ens quedem, amb la raó i prou. És evident que l'únic que els preocupa és solucionar el problema de les denúncies interposades pel Tribunal de Justícia d'Europa, per tant, han decidit salvar el pèl, políticament parlant, i deixar de banda els afectats. Bé. Com que tots ja som grans, podem entendre tots plegats que no queda altre remei que fer Front Comú contra aquest cúmul d'arbitrarietats, i això és el que hem fet el passat dia 16 de juliol de 2010.

Com que som treballadors, en la presentació del Front Comú varem donar a conèixer un Manifest reivindicatiu, el qual sintetitza en 12 punts, tot el que hem estat defensant durant els últims anys. De forma resumida el que demanem és una reestructuració dels projectes en curs que sigui més justa amb el territori, que estigui basada en el principi bàsic d'equilibri entre proteccionisme i explotació, i que contingui unes garanties compensatòries serioses que s'ajustin realment al sacrifici que es demana.

I com que som coherents i amb el que fem i amb el que demanem, l'arbitrarietat amb la qual ens hem topat per part de les Conselleries de

Assistents a l'acte de presentació del Front Comú

Representants del Front Comú

afectat, ens facis costat. No volem tancar la present nota sense agrair públicament i de tot cor, a totes aquelles persones de l'administració, de la classe política i de la societat civil, que no solament han entès el nostre problema, sinó que ens han escoltat i recolzat en la nostra lluita per la defensa de la terra i dels drets. A tots ells, moltes gràcies, ja que en ells s'albira la possibilitat d'un futur més

clar i més just.

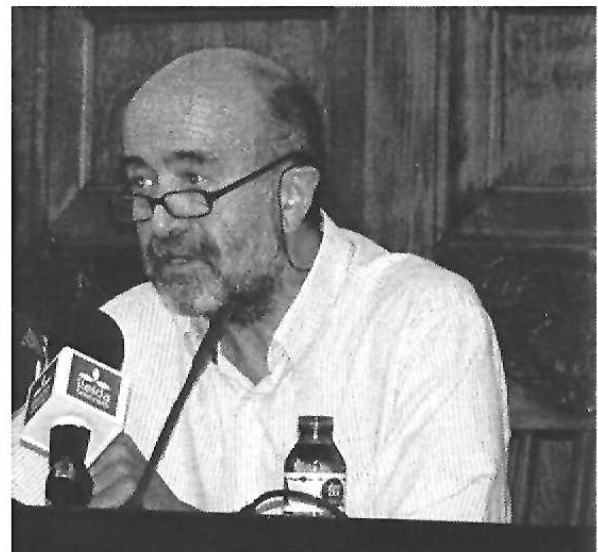
Medi Ambient i d'Agricultura, i tenint en compte els greuges soferts, com a persones coherents, no podem fer altra cosa, en aquests moments, que continuar demanant la dimissió immediata del Conseller Llena i del Conseller Baltasar. I no es tracta que siguem uns revolucionaris o uns eixelebrats amb les nostres peticions, sinó que es tracta que ells mateixos, els dos consellers, ens hi han abocat amb les seves accions arbitràries a demanar la seva dimissió. Finalment, cal dir, que si no es tenen en compte les nostres manifestacions i es continua

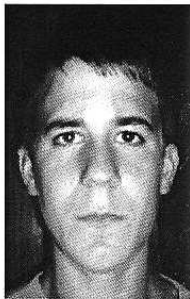
Miquel Torres i Felip Domènech durant la seva exposició

M. J. Invernón, alcaldessa d'Aspa, durant la lectura del Manifest reivindicatiu

menyspreant la propietat privada, el Front Comú es veurà obligat a promoure una "Tardor Calenta", i com que pràcticament ja hi som, i aquí no es mou res, podem dir que aviat engegarem les corresponents mobilitzacions. Si no ens respecten ens haurem de fer respectar. El territori s'ha de fer sentir, i en aquest moment, esperem que tu, pagès i propietari

PHIL

PESCA EL DIA

He de tenir paciència, per a que els peixos mengin l'ham, tinc cucs per pescar durant tot el dia...

...al menys no me n'aniré d'aquí amb les mans buides

PHIL

NEUS FALCÓ, IN MEMORIAM

Un día qualsevol

Un dia qualsevol foradaré la terra
i em faré un clot profund,
perquè la mort m'arreglegui dempeus,
reptador, temerari.

Suportaré tossudament la pluja
i arrelaré en el fang de mi mateix.

Quiti de mots, em bastarà l'alè
per afirmar una presència
d'estricta vegetal.

L'ossada que em sustenta
s'endurirà fins a esdevenir roca
i clamaré, amb els ulls esbatanats,
contra els temps venidors
i llur insaciable corruptela
Alliberat de tota turpitud,
sense seguici d'ombra,
no giraré mai més el cap
per mirar enrera.

Miquel Martí i Pol

La Neus Falcó Manonelles va nèixer a les Borges Blanques, ben aviat es quedà òrfena de pare i va anar a viure a Lleida on va fer els seus estudis primaris, batxillerat i la carrera de Magisteri.

Va guanyar les oposicions i el seu primer destí com a mestra va ser Hortonedà (Pallars Jussà) d'allí va anar a Guimerà (l'Urgell), de tots dos pobles guardava uns molts bons records. També va estar un any de mestra a la Bordeta.

Durant anys va ser mestra i més tard directora del col·legi d'Artesa de Lleida, el poble del seu espós Josep M^è, que considerava que era també el seu, que l'havia acollit i que li ha demostrat el seva estimació i agraïment. També durant uns anys

va ser presidenta de l'Agrupació Cultural la Femosa.

La Neus patia una malaltia crònica des de la seva joventut, que poc a poc, i malgrat les seves ganes de viure, l'anava minant, restant-li energies, gastant el seu cos i convertint-la en una ombra del que havia estat, però ella no es queixava mai, sempre tenia una paraula d'esperança, un motiu per continuar la lluita, una riulla que regalar.

La seva vida ha estat curta. Ens ha deixat un gran, gran buit i també un bon exemple de com tirar endavant amb alegria i resignació quan la teva salut et va en contra i no pots fer allò que més t'agrada, quan veus que el teu cos no et respon.

ENS HA DEIXAT LA NEUS

De cop i volta tot plegat se'ns ve a sobre. De cop i volta sentim una gran sotragada quan ens diuen que algú molt estimat ens deixa. I aquest sentiment d'ofec és encara més fort si la persona en qüestió ha deixat en els nostres cors una gran petjada.

Aquest és el sentiment que des d'ahir impregna l'ambient més proper a tots els que avui som aquí, a tots els que l'hem estimada. I estimar-la era tan fàcil.

Definiria la Neus com una persona senzilla, honesta i treballadora. Tots els que l'hem coneguda segur que ens posem d'acord per dir que la paraula lluitadora és la que millor li escau. Lluitadora en tots els àmbits de la seva vida i la seva vida no va estar gens fàcil.

Ha estat una persona d'una gran responsabilitat, i ha deixat una gran empremta en totes les tasques en què ha pres part.

Els que van tenir la sort de conèixer-la com a mestra encara se'n recorden, i tant que sí, de la seva gran qualitat humana i professional en el camp de la docència. Sabia, que formar persones és l'acte de generositat més gran i complex que existeix. Ensenyar és acompanyar els altres en el seu camí de realització personal: ella ho sabia prou i ho va exercir des del primer a l'últim dia que va fer de mestra.

Altres l'hem coneguda en la vessant d'activitats més reivindicatives a favor de la nostra llengua, la nostra cultura i del nostre país: Catalunya.

Compromís, aquesta és la gran paraula.

Qui no la recorda venent llibres en català a

la parada de Sant Jordi? Qui no la recorda com a impulsora i col·laboradora de moltes activitats culturals que han nascut en el sí de l'Agrupació Cultural La Femosa? Ella sempre hi era. Tenia una visió optimista de les coses, que a més sabia encomanar a la resta i que tant ens ha ajudat en tots els moments. Era una persona dinàmica i dinamitzadora, que ha lluitat intensament fins al dia d'avui.

No voldria que aquestes paraules fossin preses com un comiat, no ens podem acomiadar d'algú que ha format part de la nostra vida d'una manera tan intensa i que ens ha donat una gran lliçó sobre com afrontar la vida quan tens dificultats. La Neus, per sempre més serà en els nostres ulls, en les nostres mans, en l'aire que respirem, en els nostres pensaments, en les paraules, en els silencis, en els batecs del cor: formaràs part de tot allò que som i estimem.

Descansa en pau, Neus, realment t'ho mereixes. Que res ni ningú no obstrueixi el teu repòs, nosaltres des d'aquí et recordarem tal com eres: una persona ferma, vitalista, defensora dels seus ideals. Has treballat perquè tot plegat sigui una mica millor a com tu ho vas trobar. I en el teu esforç hi ha hagut tanta generositat que, ara que te'n vas, sentim que les persones que són com tu sempre es troben a faltar. Ens resta, però, un consol: hem tingut molta sort tot aquest temps que hem fet camí plegats i això, Neus, ningú no ens ho pot prendre. Moltes gràcies, Neus, per tot el que hem rebut de tu. T'estimem.

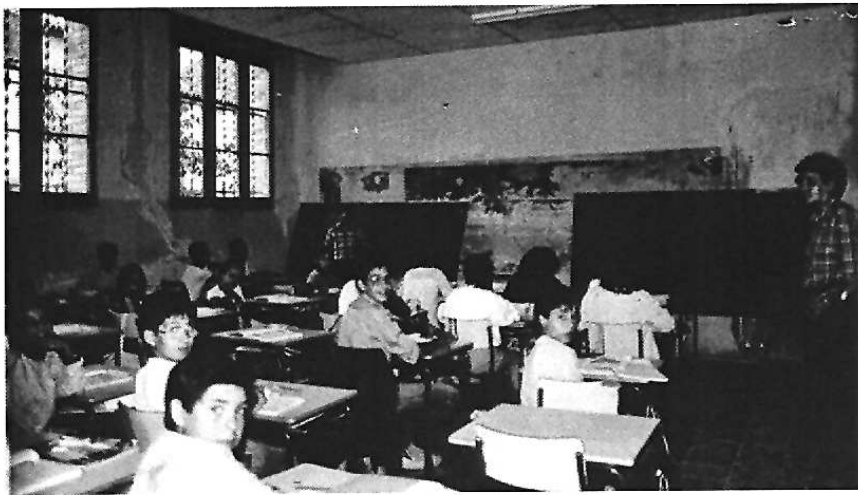
Nota: Aquest text fou llegit per la Cèlia Argilés a l'acte de comiat de la Neus.

PER LA NEUS, LA NOSTRA SEGONA MARE

La neu que ahir queia,
com els pètals de la flor d'un taronger,
torna a ser aigua un altre cop,
aigua de riu gelada que colpeja
les barcasses d'aquest mar inhòspit,
ja que tots els rius, tard o d'hora, acaben al mar.

Carles i Josep Maria

La Neus al col·legi d'Artesa.

La Neus amb el Josep Maria.

La Neus amb la Sussi i el Josep Maria.

A LA NEUS DEL SUNTA

Glòria-Neus-Pepita

El passat 13 de juliol, morí la Neus. Era la nostra amiga i companya, qui organitzava i coordinava les nostres trobades i ens recordava puntualment el dia del berenar periòdic establert.

Tot i les limitacions causades per la seva malaltia, la Neus era una persona inquieta, activa, engrescada en un reguitzell d'associacions i activitats, generosa, sensible i abnegada. Per tot això plegat, nosaltres la vàrem admirar i estimar, fent-li-ho palès fins als últims instants de la seva vida.

Malgrat la recança de no poder gaudir de la seva presència física, els éssers estimats continuen presents en les nostres vides, ja que el seu record roman viu entre nosaltres. Tanmateix, tot i el buit que la seva pèrdua genera, ens continuarem sentint reconfortades per l'esperit de lluita, superació i entrega que ens regalà mentre la vàrem tenir aquí.

Neus, on sigui que ara estiguis, sàpigues que ens continuaràs fent costat en cadascuna de les nostres trobades. Un petó.

La Neus participant en un curs de cuina a La Femosa.

LA PERSISTÈNCIA DE LES ROSES TARDANES. EN RECORD DE LA NEUS

Felip Gallart

A petició de la família, el dia de l'enterrament de la Neus vaig llegir un sonet del Màrius Torres, amb unes paraules, dedicat al seu record. Màrius Torres també havia estat una persona que sabia de dolor i de malaltia. Era un home compromès amb el seu país. Una persona que va saber dur el dolor amb dignitat i recrear-lo fins extreure'n una bellesa incomparable, el millor que podia fer per al seu país. El poema es titula "Última rosa" i és el poema a qui Màrius Torres dedicà més temps, no endebades va trobar en aquells versos la metàfora perfecta de la seva pròpia realitat. El va escriure durant la seva convalescència al sanatori de Puig d'Olena, entre l'agost de 1937 i el 3 d'octubre de 1938. Diu així:

Obrint sota la pluja la seva carn morada,
Secreta, en el jardí deshabitat i clos,
tan nua, en l'olorosa misèria del seu cos,
desesperadament l'última rosa es bada.

Tot és, al seu entorn, corrupció i repòs.
¿Qui feu créixer en la branca, ja quasi despullada,
el botó destinat a obrir-se a l'arribada
de l'orba estació que condemna les flors?

Ningú no et sabrà mai, poncella de novembre!
¿Per què la teva heroica voluntat de florir,
si tot el món és fred i hostil com el jardí?

-L'atzar no sap on ve ni quines llavors sembra.
El seu pas és feixuc. Camina poc a poc,
sobretot pels camins que no duen enlloc.-

Màrius s'inspirà en la rosa tardana que s'obre malgrat el fred i l'hostilitat que l'envolta. La rosa que ens dona la seva bellesa i el seu aroma, perquè l'hivern no se'ns faci tan feixuc i llarg. La Neus era com aquesta rosa. He vist molt poques persones tan valentes com la Neus. Ser valent no és circular a dos-cents per hora, fer el fatxenda, pegar trompades, humiliar els febles, desafiar el perill, ser imprudent i eixelebrat. Ser valent és aixecar-se cada dia, avançar amb pas feixuc cap a l'escola i explicar lliçons davant d'uns quants alumnes que han de ser el futur del món. Ser valent és fer la feina ben feta, seure en una taula a la Femosa i organitzar jornades culturals malgrat que els ossos et cruixin i sentis cristalls trencats on s'ajunten les articulacions. Continuar i que ningú no escolti un sol retret i que, malgrat tot, tingui encara suficient coratge per lluitar per la millora

del seu poble i per la dignitat del teu país. La Neus era d'aquesta pasta. Ja de ben petita, la seva vida no va ser gens fàcil i, malgrat totes les dificultats que va viure, va convertir la seva existència en una persistent i "heroica voluntat de florir", la mateixa que les roses tardanes que ens donen el millor d'elles mateixes, perquè la bellesa no s'esvaeixi quan l'hivern sigui més cru. Compartíem l'ofici de mestre i teníem somnis semblants sobre l'educació i sobre Catalunya. Moltes converses ens havien aplegat llargues hores. Reunions. Activitats culturals. Xerrades. Revista. Organització de festes. Parades de llibres... La Neus sempre hi era, sempre a punt per empènyer el carro, sempre. Era un dels nostres puntals, a la Femosa. Ara quan hi penso, sento que li hauria agradat molt ser a Barcelona el 10 de juliol i vibrar amb aquell entusiasme i haver pogut continuar fent de mestra fins a jubilar-se i viure plegats una daurada vellesa amb el Josep Maria, la seva família i tots els seus amics. No era demanar massa, certament. No era demanar gaire. S'ho mereixia i no va poder ser. Ara quan hi penso sento que l'admirava i que va donar molt, més del que va rebre i que nosaltres, els que som aquí, hem estat de sort de conèixer-la i estimar-la. No li agradaven els elogis, ni els compliments i aquestes ratlles l'haurien incomodat. Era senzilla, honesta, treballadora, ferma, decidida, generosa. Una persona valenta, molt valenta. Va fer camí. Va estimar. Nosaltres l'estimem i després del seu comiat sentim que el seu record ens reconforta i ens dona coratge per continuar. Sentim que en ella, com en les roses tardanes, hi havia tot el coratge del món.

LA NEUS FALCÓ

Adolf Costafreda

Quan el director de LA FEMOSA em va demanar que escrivís alguna cosa sobre la Neus, sense pensar-m'hi gaire, li vaig contestar: d'acord. Aviat ho vaig dir això d'acord, perquè, ara que m'hi poso, no sé per on començar. No és fàcil escriure alguna cosa d'una persona com la Neus amb la qual, i durant molts anys, hem treballat plegats en moltíssimes coses que s'han organitzat des de La Femosa. Si de cas, i més que res, voldria subratllar la seua empena i el seu optimisme, aquest optimisme encomanadís que tant ajuda a fer-te seguir quan no estàs prou motivat a fer alguna cosa. La Neus tenia aquest do, et feia seguir encara que, molts cops, no en tinguessis ganes.

La recordo molt bé a la seu de La Femosa quan aquesta era al carrer del Castell, 23. Confeccionàvem aquesta revista, llavors, als anys setanta, d'una manera tan artesanal que calia tota l'ajuda del món per poder sortir puntualment. No recordo que mai hagués escrit cap article, però sí que recordo la pàgina que publicava a cada número per ajudar-nos a millorar el nostre català parlat: eren els *castellanismes i barbarismes* que calia corregir i, si mirem endarrera, ens adonarem del molt que hem avançat en aquest aspecte.

Quan una persona ens deixa, sense ni adonar-

nos-en, es crea en nosaltres una mena d'inèrcia que ens retorna records i vivències que teníem congelades en algun lloc de la memòria. No són records linials ni homogenis, són més aviat inconnexos que et porten d'aquí cap allà, endavant o endarrera amb més o menys intensitat, claredat o vivesa. Em passa sempre. De tant en tant, per algun ressort que se m'escapa, em porta el record del pare, de la germana Maria o d'altra gent que he estimat, he conviscut o hi he compartit penes i alegries, projectes de futur. També, a vegades, em ve al cap discussions o baralles (bull dir baralletes) amb altra gent amb la qual hi he tingut poca relació. Les qüestions de la memòria van com van.

El record de la Neus, ara per ara, és un record planer, agradablement viu, atapeït de contrastos, alguns, fins i tot, contradictoris com sol passar amb les persones amb les quals hi he tingut més relació i estima, però de tots, el que jo em quedo amb més fermesa i força (com si aquests matisos es poguessin subratllar com a preferents en els camins estranys de la memòria) seria la seua tenacitat per seguir sempre activa malgrat la seua salut i, sobretot, la manera especial que tenia per contagiar-te el seu optimisme. Optimisme i força que jo trobaré molt a faltar.

A REVEURE (A la Neus Falcó, amb amor i admiració)

Eulàlia Solà

La marinada tardoral
t'esbulla la cabellera;
hi fa nius ocres i grocs
que es fan i es desfan
al compàs de l'aire.
Emmarquen, els cabells fins,
la mirada espurnejant,
gotims d'aigua i de cel,
que dibuixa en cada instant
somriures de benvinguda.
I aquell alumne poruc,
se t'apropa confiat
i aprèn al teu costat
a estimar i a ser bon jan;
de la llengua el ritme nou
i les històries antigues.
Amb tu hem admirat
la bellesa que s'escola
pels plats i atuells
que guarden el pas del temps
d'aquesta terra estimada.
Però un dia diu que te'n vas;
s'entela d'aigua el cel,
com si fóssim a l'hivern
enmig la calda d'estiu.
El sol s'esmuny silent,
brunyeix de nou les banyistes,
ajagudes insistents
vora l'aigua calma.
Conversen del bon dinar,
del vestit més escaient,
de l'últim llibre llegit...
També benparlen de tu,
però tu ja no hi ets
per a fer-los costat
en la tertúlia.

T'has anat diluint,
com una fada d'aigua,
dins del bosc d'interrogants
del dia a dia.
No hi hem pogut fer res
per aferrar-te.

Les mans balbes i humides
serven el teu nom
que no eixugarà el temps,
ni el sol, ni l'aire...
ni cap altra cosa.

Deixarà un record indeleble,
del teu bon fer,
del teu missatge...
amb ressons ocres i grocs,
de blaus de cel...
i de somriures.

Parada de Sant Jordi

Lliurament de trofeus

Preparació de la parada de Sant Jordi

Presentació de la candidatura de l'Entesa Artesenca

La Neus amb un grup d'alumnes d'Artesa

EL SIGNIFICAT DE LA MORT (Tercera part)

Joan Ramon París

Recentment se n'han anat dues persones d'Artesa estimades per mi i que serveixen per a completar el concepte de la mort que ja havia tractat en anteriors articles.

En primer lloc m'agradaria evocar la memòria d'aquestes persones que van triar estar en un determinat lloc i en una època concreta.

La primera d'elles, en les seves converses tenia clar que tenia "ànima d'artista" i com a tal tenia un esperit de rebel·lia enfront de tot l'establert.

Poso com exemple, que es negava sistemàticament a anar amb el grup de jubilats perquè considerava que les activitats que realitzaven allí no li omplien gens ni mica. Per a ella l'important era l'autorealització personal i enfrontar-se amb el buit, el que significava la pura trobada amb un mateix. Tota la resta li era banal i superflu, la realització s'abastava amb la culminació de les pintures que omplien aquella casa en certa manera ancorada en el temps.

Dit d'una altra manera, aquella adorable senyora que havia travessat el llindar de la vellesa, tenia com a prioritat la recerca d'un creixement personal que tan solament podia trobar-lo en l'àmbit de l'activitat artística. Com a persona independent tenia clar que el seu era nadar contra corrent, cosa que implicava abandonar hàbits convencionals, que si bé comportaven "reafirmació social" també servien per a perdre's en la sensació de la més absoluta de les solituds.

Cas ben diferent és el segon exemple, en el qual el trànsit cap al més enllà es va produir en plena maduresa, quan se suposa que es conserva una plena actitud vital davant la vida. Una època de "plenitud" que en aquest cas es caracteritzava per un esperit didàctic fruit de tota una vida d'ensenyament. En ella potser el que cridava més l'atenció era la manera d'abordar els problemes, en què treia a relluir una precisa claredat de qualsevol esdeveniment per banal que fos.

Però el més sorprenent d'aquesta persona era la seva manera d'enfrontar la malaltia que des de feia temps l'anava acorralant. El seu esperit positiu, la fortalesa mental de la qual feia gala, els seus enormes desitjos de superar el dolor, era un exemple de valentia, de no deixar-se vèncer per les terribles adversitats que l'aïllaven. He parlat fins a ara de dues persones diferents però al mateix temps iguals davant el mateix

desenllaç. Dos éssers que van deixar clar que havien de treure el millor de les seves virtuts per a poder navegar en aquest difícil trànsit cap a una nova etapa.

Tant l'autorealització interna com la fortalesa psíquica serien dues qualitats que poden permetre acceptar el nostre propi destí. I a pesar de les diferents tipologies psicològiques que creen diferents models de vida ens trobem davant una circumstància que ens uneix o agermana com seria el fet de la mateixa mort. Dita d'una altra manera, vam sorgir de la unitat i després del nostre camí per aquest món tan solament retornem a ella. Som manifestacions diverses de l'absolut, meres expressions que van i vénen de la mateixa font.

Aquests dos exemples que ens són tan propers, mostren l'ésser humà davant l'última etapa de la seva vida i com en la major part dels casos es produeix un canvi d'expectatives.

Seria convenient per a tots nosaltres "el saber viure" sense perspectives, tan solament sentint el "present" immediat. No obstant això la nostra societat és una gran creadora d'il·lusions vanes, generadora de múltiples emocions, desvetlladora d'ansies i angoixes, voraç sustentadora d'egos.

Vivim en un món fictici, la nostra existència transcorre entre assumptes banals, intentant trobar a fora el que es troba a l'interior d'un mateix.

Es en l'última etapa, quan la realitat marca la pauta, s'enfonsen els somnis, i no ens queda més que enfrontar-nos amb nosaltres mateixos. Es tractaria de l'estadi de la recapitulació, de l'examen de tota una vida en la qual ens submergiríem en actituds reflexives i en la qual paradoxalment sentiríem amb més força la vida. En una primera fase, acostumats a la materialitat del món, vam intentar aferrar-nos a la nostra pròpia vida i a les nostres més preuades pertinences. Volem desesperadament allò pel que pel qual hem viscut no trontolli; ens agafem a l'esperança, som víctimes de les nostres pròpies mentides.

Les reaccions de les persones desnonades poden ser molt diverses, però està clar que els més agressius, els colèrics, els col·lapsats són els que més sofreixen, els que no volen acceptar que potser en un temps llunyà van ser "triomfadors" i ara ja no hi ha res amb el que puguin competir.

En un segon estadi, quan el moribund s'adona

que és inútil refugiar-se en esperances vanes, entra en l'acceptació. Pot ser que per a arribar fins a aquest punt el malalt hagi tingut un punt "d'il·luminació", que s'adoni que és inútil lluitar, perdre forces, oposar-se a les lleis de la naturalesa, i es mostra obert al que decideixi el destí.

Paradoxalment, sense expectatives que complir, el cos es relaxa, cessa de turmentar-se la ment i intenta sentir els instants tal com si fossin l'últim alè. En aquesta fase, el moribund a pesar dels sofriments físics, adquireix una capacitat de percepció tan aguda que és capaç de trobar una altra dimensió al que ja queda poc per abandonar.

Som els "sans", els que vivim mediatitzats per tants missatges del nostre món quotidià els que no som capaços d'arribar a aquesta percepció. Els que tenim una imatge distorsionada de la realitat circumdant, emetem judicis de valor, classificant, competim, fem grandiloqüent la ment, ens és impossible valorar en la seva justa mida el significat de la vida.

En la fase d'accepció, s'observa també el despreniment de tot. Jo, mateix ho vaig poder comprovar en el cas de la meua mare que, encara que sempre havia estat una gran lectora, va renunciar en aquells instants als llibres. No volia res, perquè tampoc no ho precisava, tan sols meditació.

Vaig estar present en aquesta actitud de despreniment en altres casos més on la intuïció del malalt és magnífica. Ja no hi ha passatemp sinó revisió del passat, i percepció de la situació. En el cas del meu oncle va ser capaç d'acomiar-se en el moment de sentir que marxava tal com ho feia quan marxava de viatge. És fonamental per a aquests malalts el sentir-se estimats pels seus éssers propers. Això els permetrà marxar en pau i traspasar el llinar

que els separa de l'altra dimensió.

Són molts els casos en els quals els malalts marxen després de perdonar velles rancúnies familiars o de retrobaments amb fills o cònjuges estimats. Una vegada solucionat això i establerta l'harmonia es troben "preparats" per a partir. Jo mateix vaig ser testimoni d'aquesta experiència quan la meua mare em va esperar per a acomiar-se de mi i mostrar tot el seu amor.

Ja vaig explicar en anteriors articles que la mort no s'ha d'entendre com un final sinó com un trànsit per a arribar a altres dimensions. Es tractaria d'entendre la vida com "un període de prova" en la que els humans experimentem el sofriment en nom d'un creixement espiritual que es pot desenvolupar en altres fases més avançades.

No puc deixar d'abordar de nou el primer exemple de mort ja que la nostra benivolguda pintora relacionava l'art amb el buit. En certa manera, la recerca del "buit" la descriu com "una petita mort" i constitueix la millor manera de preparar-se per al futur irreparable.

Han estat molts els artistes que van viure una vida desharmonitzada davant la falta de realització que tan sols en la creativitat de les seves obres trobaven.

De fet, els grans genis, els creadors demanaven l'impossible, trobar la màxima intensitat en tots els àmbits de la vida. La falta d'adequació entre el seu món i el de la vida quotidiana va conduir en molt casos al suïcidi o a la pròpia autodestrucció.

En el seu cas, si bé era conscient d'aquella dicotomia, la seva trobada amb el seu propi interior la feia estar lliure d'objectius, l'única cosa important era sentir la felicitat sense pretensions, a partir d'un mateix.

Distint és el segon exemple, en el qual va estar

fortament influïda per actituds pedagògiques en les quals la senzillesa, l'exposició d'idees i l'acostament als interlocutors eren bàsiques per a un bon aprenentatge.

Va ser aquesta disciplina la que li va donar armes per a desenvolupar la fortalesa que li va permetre combatre les seves adversitats físiques. En certa manera va trobar en la malaltia degenerativa un fet del qual treure partit a manera de desenvolupar el creixement personal. En certa manera, va estar influenciada pel que va ser la Institució Lliure d'Ensenyament de l'època republicana. Educació de

La Neus i la Lola a la darrera parada de Sant Jordi

base que comporta una proximitat pel que fa als grups més desfavorits. Ella no va deixar de tenir en compte aquesta labor de proximitat perquè, deixant de costat diferents normes o arquetips, tots tenien dret a una educació digna.

Naixem a partir de diferents tipologies psicològiques que tenen com a fi adaptar-nos a aquest món, però totes les "estratègies" que utilitzem per a solucionar la quotidianitat manquen de valor quan ens acostem als nostres últims moments. És en l'última etapa de la nostra vida quan l'única cosa que queda és un retorn al món introspectiu. Quan es produeix el despertar de qualitats innates que tornem a retrobar

de quan érem nens. És el moment en què els records oblidats en alguna part de la memòria tornen a aflorar amb inusitada embranzida. Hem de tenir clar que "la vida ens condueix a la mort" i estar "preparats" per a quan arribi el moment crucial. Crec que seria interessant per a tots, observar com elles van enfocar el tema de la "mort" i la seva actitud davant la "vida" en els últims moments de la seva existència. El seu exemple pot ajudar-nos, no tan sols a abordar des de diferents perspectives el crucial tràngol, sinó també a desmitificar un trànsit basat únicament en "el dolor" tal com la religió ens ensenya i que únicament serveix per a submergir-nos en el més pelegrí del caos.

A REVEURE NEUS

Maria Serra

La Neus ens va deixar, un mal dia d'estiu, fou el tretze de juliol i per a "millorar-lo" va caure en dimarts, que per a moltes persones consideren que porta mala sort i així va ser per a la gent que l'estimàvem i l'apreciàvem. Se'n va anar a unes altres contrades per continuar la seva tasca d'ajudar i d'educar als nous xiquets i xiquetes que deu haver-hi per allí.

Ella, que sols esperava l'estiu per anar a casa del seu germà i estar-se estirada en una hamaca, descansant al costat de la piscina tota envoltada de flors i plantes que li omplien els pulmons d'un aire pur i net que li servia per "recarregar" el seu cos i ànima de l'energia i força necessàries per a poder passar millor els hiverns emboirats i tristos de les nostres terres artesanes, aquest any no va poder ser.

Ella no volia que ningú s'adonés que ens anava deixant poc a poc, per la qual cosa sempre tenia una rialla a la boca i es tapava el mal color amb una mica de coloret i un punt de carmí als llavis i sobre tot amb una força de voluntat que omplia de coratge a totes les persones que la rodejaven.

Ella continuava reunint-se amb les amigues tots els dimecres, per anar a berenar (si no podia anar-hi a peu, la portaven amb el cotxe), era un ritual que sols podia ser interromput per una força major.

Volia que el seu traspàs fos ràpid, silenciós i sobretot sense fer patir els qui la rodejaven principalment: el Sunta, l'Assumpció i tots els que l'apreciàvem.

Volia que se la recordés per les seves obres i és per això que ara passaré a recordar alguns dels fets més destacables, segons el meu humil entendre:

-La primera cosa per la qual cal recordar-

la és que va ser durant molts anys mestra del nostre poble, ensenyant a molts artesencs i artesanes tal com havien d'escriure correctament els mots en català i va saber-los inculcar un fort amor per Catalunya, la nostra Nació.

-També va ser molts anys un membre actiu de l'Agrupació Cultural La Femosa (sempre que jo recordi). Va ser presidenta de la mateixa, en una època bastant difícil i complicada per la seva continuïtat com a agrupació cultural.

-Ella sempre estava allí en els moments que es necessitava alguna col·laboració. En la venda dels llibres i de les flors, era la primera a estar disposada a anar a escollir els llibres i en estar-se a la parada.

- També la podies trobar col·laborant en tots els curssets que s'organitzàvem a la Femosa per poder tenir un bon nombre d'inscrits, encara que ella ja no necessités aquelles ensenyances, però sempre volia esta a les últimes.

-Quan hi havia algun esdeveniment cultural, ella, sempre hi era present. Era la primera a intentar que l'Agrupació Cultural *la Femosa* fos reconeguda arreu de les terres lleidatanes i a poder ser de les catalanes.

Això sols són unes pinzellades de les tasques realitzades per ella en aquest poble, al qual estimava per damunt de totes les coses, tot i que no hi havia nascut, però era més artesena que molta gent que són d'aquest poble des de generacions i generacions.

Voldria que recordéssiu la Neus, i la tinguéssiu en la vostra memòria com una artesena de soca-rel. Jo et dic :

A REVEURE NEUS, FINS SEMPRE!!!.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament 973 167162
 Assistent social: dimecres alterns 973 167315
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h
 Farmàcia 973 167204
 Biblioteca: dimarts i dijous de 6 a 8 de la tarda
 La Femosa 973 167809
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol 626869516

V3 Hospital Veterinari 639367888
Adreça electrònica de La Femosa:
lafemosa@artesalleida.cat
 Metge 973 167291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els
 festius tot el dia ... 973 142029 / 973 142033
 Museu : 973 167162 (hores convingudes,
 Ajuntament)

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA			ARTESA a LLEIDA	
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
			9 h 40 min	
			12 h 10 min	
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
5h 20 min	Puigverd		4 h 30 min	
6 h 30 min			5h 45 min	Puigverd
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				
dissabte				
11 h		Matí	8 h 10 min	
12 h			9 h 45 min	
13 h 15 min			12 h 10 min	
7 h 30 min		Tarda	4 h 30 min	
NL2 (sud) divendres, dissabtes i vigílies				
0 h 10 min		Nocturn	0 h 30 min	Puigverd
2 h 00 min			2 h 20 min	Puigverd
4 h 15 min			4 h 35 min	Puigverd

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

ESCACS

1.- 0-0-0 les blanques en tenen prou en enrocar-se llarg, per a poder guanyar la torre de les negres.

SUDOKU

8	2	3	1	7	9	4	5	6
5	9	7	6	8	4	2	3	1
6	1	4	2	3	5	9	8	7
3	5	2	9	6	7	1	4	8
4	6	1	3	2	8	5	7	9
7	8	9	4	5	1	6	2	3
2	7	5	8	9	6	3	1	4
9	4	8	5	1	3	7	6	2
1	3	6	7	4	2	8	9	5

Manifestació "Som una nació, nosaltres decidim"

Nous cartells informatius.

Participants a l'obra "Criatures"

Cinema a la fresca

Processó de Fanalets de Sant Jaume

Exposició de pintura del grup d'artistes locals

Homenatge a T. Gil Membrado